

Ilok

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ILOKA

Plan
upravljanja
destinacijom
Ilok

za razdoblje
2026.–2029.

Veljača 2026.

Analiza stanja

Grad Ilok

Lipanj 2025.

V2

Sadržaj

1. Analiza stanja

- 1.1. Turistički proizvodi i usluge
- 1.2. Atrakcijska osnova
- 1.3. Javna turistička infrastruktura
- 1.4. Komunalna infrastruktura
- 1.5. Prometna infrastruktura
- 1.6. Analiza stanja digitalizacije
- 1.7. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom
- 1.8. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji
- 1.9. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala
- 1.10. Analiza komunikacijskih aktivnost
- 1.11. Analiza konkurencije
- 1.12. Izvješće o analizi stanja

UVOD

Plan upravljanja destinacijom grada Iloka (dalje: Plan) je strateški dokument koji ima za cilj održivo i koordinirano upravljanje turističkom destinacijom Ilok, u skladu sa Zakonom o turizmu (NN 156/23) i važećim nacionalnim i lokalnim propisima. Plan se izrađuje za četverogodišnje razdoblje, a nositelj izrade je Turistička zajednica grada Iloka u suradnji s Gradom Ilokom i Regionalnom turističkom zajednicom Vukovarsko-srijemske županije.

Primarna svrha Plana je omogućiti razvoj Iloka kao atraktivne, prepoznatljive i konkurentne turističke destinacije, uz očuvanje prirodnih i kulturnih resursa, te povećanje dobrobiti lokalnog stanovništva. Plan integrira strateške ciljeve razvoja turizma, prostorno planiranje, očuvanje kulturne baštine i održivo gospodarenje resursima, s posebnim naglaskom na kompetitivne prednosti destinacije poput enološkog, gastronomskog i kulturnog turizma te boravka u prirodi.

Planom se određuje smjer razvoja destinacije s ciljem:

- Pобољшanja iskustva posjetitelja
- Zaštite prirodnih i kulturnih dobara
- Jačanja lokalne zajednice i gospodarstva
- Poticanja cjelogodišnjeg turizma i produženja boravka gostiju,
- Povećanja zapošljavanja i investicija u turizmu.

Plan upravljanja destinacijom Ilok izrađuje se prema Pravilniku o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (NN 112/24) i smjernicama Ministarstva turizma i sporta iz 2024. godine. Sastoji se od:

- Analize postojećeg stanja i resursa destinacije
- Popisa ključnih atrakcija
- Obveznih pokazatelja održivosti na razini destinacije
- Definiranja razvojnog smjera s mjerama i aktivnostima za ostvarenje ciljeva
- Prijedloga smjernica i preporuka za razvoj i unaprjeđenje destinacije

- Popisa projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

Proces izrade i usvajanja Plana uključuje sljedeće faze:

- Pokretanje izrade Plana
- Izrada prijedloga Plana
- Javno savjetovanje o prijedlogu Plana
- Donošenje Odluke Turističkog vijeća Turističke zajednice Grada Iloka o upućivanju prijedloga Plana na usvajanje Gradskom vijeću Grada Iloka
- Usvajanje Plana od strane Gradskog vijeća Grada Iloka
- Objava Plana u Službenom glasniku Grada Iloka i na internetskoj stranici Turističke zajednice grada Iloka
- Dostava popisa projekata Ministarstvu turizma i sporta.

Plan upravljanja destinacijom grada Iloka postavlja temelj za održiv, inkluzivan i konkurentan razvoj turizma, osiguravajući koristi za sve dionike – posjetitelje, lokalnu zajednicu i gospodarstvo, uz očuvanje jedinstvenih vrijednosti Iloka.

OSNOVNE INFORMACIJE O DESTINACIJI

Grad Ilok smješten je na krajnjem istoku Hrvatske, na obroncima Fruške gore, uz samu obalu Dunava, što ga čini najistočnijim gradom Republike Hrvatske. Ilok pripada Vukovarsko-srijemskoj županiji i prostire se na površini od 129 km². Grad se sastoji od naselja Ilok, Bapska, Mohovo i Šarengrad. Najviša točka županije, Čukala (294 m), nalazi se upravo kod Iloka, a s brijega Iločkog dvorca pruža se panoramski pogled na Dunav i plodnu okolicu.

Ilok je poznat po blagoj kontinentalnoj klimi i izuzetno plodnom tlu, što je omogućilo razvoj vinogradarstva, osobito uzgoja bijelih sorti, a posebice poznatog traminca i graševine kao najzastupljenije sorte. Okružen je prirodnim resursima, plodnim poljima i vinogradima, a blizina Dunava dodatno je pogodovala razvoju poljoprivrede, riječnog ribolova i turizma.

Područje Iloka ima bogatu i dugu povijest, s tragovima naseljenosti još iz kamenog i brončanog doba te nalazištima vinkovačke i vučedolske kulture. U rimsko doba ovdje je postojala konjanička utvrda Cuccium, a brojni arheološki nalazi svjedoče o važnosti grada kroz stoljeća. Ilok se prvi put u pisanim

izvorima spominje 1267. godine pod nazivom Wylok. Srednji vijek donosi procvat obrta i trgovine, a grad dobiva i kraljevske povlastice. Posebno se ističe razdoblje kneza Nikole Iločkoga (15. stoljeće), kada grad postaje važno političko, gospodarsko i kulturno središte. U to vrijeme izgrađen je i znameniti iločki dvorac, a Ilok dobiva status kraljevskog grada 1525. godine.

Tijekom osmanske vladavine (1526. – 1688.) Ilok je bio važno trgovačko i kulturno središte na Dunavu, a iz tog razdoblja sačuvani su i jedinstveni primjeri islamske arhitekture u kontinentalnoj Hrvatskoj. Nakon oslobođenja od Osmanlija, grad je obnovila i razvijala talijanska plemićka obitelj Odescalchi. Obitelj je obnovila dvorac, uredila veliki park te modernizirala vinogradarstvo i vinarstvo, čime je Ilok dobio prepoznatljiv povijesni i gospodarski pečat.

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, Grad Ilok ima 5.045 stanovnika, što je pad u odnosu na 6.767 stanovnika iz 2011. godine. Gustoća naseljenosti iznosi oko 39 stanovnika/km², što je ispod prosjeka Vukovarsko-srijemske županije i Hrvatske. Uz većinsko hrvatsko stanovništvo, značajnu zajednicu čine Slovaci (kojih ima oko 13 %), dok su druge manjine poput Srba, i Mađara manje zastupljene.

Ilok je tradicionalno poznat po vinogradarstvu i vinarstvu, s naglaskom na proizvodnju vrhunskih vina, osobito traminca, koji je postao simbol grada i važan izvozni brend, radi najbolje kvalitete koje ta sorta daje na prostorima grada Iloka, dok najveći dio proizvodnje otpada na sortu graševine. Poljoprivreda i stočarstvo također su važni sektori, dok se u novije vrijeme razvijaju turizam i ugostiteljstvo, oslanjajući se na bogatu kulturnu i prirodnu baštinu te manifestacije poput Iločkih berbi grožđa.

Grad se suočava s izazovima depopulacije i iseljavanja, kao što je slučaj i na razini županije, što zahtijeva dodatne napore u privlačenju investicija, razvoju poduzetništva i stvaranju novih radnih mjesta, osobito u sektoru turizma i prerade poljoprivrednih proizvoda.

Ilok se danas pozicionira kao važna turistička destinacija u kontinentalnoj Hrvatskoj, poznata po vinskim podrumima, povijesnim znamenitostima, manifestacijama i prirodnim ljepotama Dunava i Fruške gore. Razvoj turizma temelji se na valorizaciji kulturne i prirodne baštine, vinskim cestama,

eno-gastronomiji te aktivnom odmoru. Grad Ilok, sa svojom bogatom prošlošću, nekoliko kultura prisutnih u povijesnoj jezgri grada te prirodnim resursima, ima značajan razvojni potencijal kao središte vinskog, kulturnog i povijesnog turizma na istoku Hrvatske, kao i riječnog kruzinga te boravka u prirodi, posebice planinarenja.

Analiza stanja

U skladu sa smjernicama Pravilnika o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom, provedena je detaljna analiza stanja turističke ponude i potražnje na području grada Iloka. Analiza obuhvaća sljedeće ključne segmente, u svrhu definiranja održivog smjera razvoja destinacije i osiguranja konkurentnosti, otpornosti te dobrobiti lokalne zajednice:

- Turističke proizvode i usluge
- Resursnu osnovu
- Javnu turističku infrastrukturu
- Komunalnu infrastrukturu
- Prometnu infrastrukturu
- Stanje digitalizacije
- Stanje pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom
- Organiziranost i dostupnost usluga u destinaciji (javne usluge i servisi)
- Stanje i potrebe ljudskih potencijala
- Analizu komunikacijske aktivnosti
- Analizu konkurencije
- Izvešće o provedenoj analizi stanja.

1.1. Turistički proizvodi i usluge

U okviru potpoglavlja koje se odnosi na turističke proizvode i usluge analizirani su ponuda i potražnja smještaja, dolasci i noćenja posjetitelja i turista, kao i ugostiteljska ponuda. Prilikom analize, radi različitih metodologija, korištene su paralelno baze podataka Državnog zavoda za statistiku (DZS) te sustava eVisitor. Detaljnije, prilikom usporedbi s drugim destinacijama, u kojima nije bio omogućen pristup podacima iz sustava eVisitor, korišteni su podaci iz DZS-a, dok su za interne analize dinamike ponude i potražnje korišteni podaci sustava eVisitor.

Smještaj - Ponuda

Ilok je treća destinacija u županiji po turističkoj ponudi, odnosno smještajnim kapacitetima. Ukupno je u 2024. godini u Iloku, prema službenim podacima DZS-a, bilo 99 jedinica s 208 stalnih postelja. U odnosu na razdoblje prije pandemije, točnije 2019. godinu, ponuda je porasla dvoznamenkastim stopama, odnosno 22 % za jedinice i 31 % za postelje. U odnosu na period prije pandemije, grad Ilok povećao je svoj udio u ukupnoj ponudi županije za oko 1 postotni poen te je u 2024. imao blizu 8 % ukupnih kapaciteta.

Za razliku od većine drugih gradova i općina u županiji, Ilok karakterizira značajno veći udio hotelskog i sličnog smještaja u ukupnoj ponudi, odnosno oko polovice ukupne gradske ponude otpada na hotelske i slične kapacitete, koji su ujedno i kategorizirani, a ostatak na kapacitete u privatnom smještaju.

U nastavku je detaljniji pregled smještajne ponude u gradu u hotelima i sličnom smještaju, prema podacima Ministarstva turizma i sporta:

- Hotel Dunav (4*) – 16 jedinica i 23 postelje, nakon investicije, prema podacima TZ Ilok, 20 postelja i 46 jedinica
- Turističko naselje Ladanjsko imanje Principovac (4*) – 6 jedinica i 12 postelja
- Turističko naselje Stari podrum (3*) – 30 jedinica i 60 postelja (uključuje i nedavno renovirani objekt Granarium koji sadrži 12 jedinica).

Kvalitativno, kategorizacija i standard ponude u hotelima i turističkim naseljima u gradu je na višoj razini nego što je to primjer u ostatku županije, ali ipak ispod razine kvalitete koja je prisutna u razvijenijim destinacijama na obali. Detaljnije, iako je usluga na relativno visokoj razini te je fokus na gastronomiji i enologiji, sama kvaliteta smještaja i ostalih sadržaja je ograničena.

Osim navedenoga, u gradu je u ponudi i određeni broj jedinica u privatnom smještaju, a ponuda je kako slijedi prema podacima turističke zajednice:

- Ruralna kuća za odmor Barbarić (4*) – 3 jedinice i 6 postelja
- Sobe Srijemska kuća (3*) – 5 jedinica i 13 postelja

- Sobe Villa Iva (4*) – 13 jedinica i 33 postelje
- Apartman Dunavski san (4*) – 3 jedinice i 10 postelja
- Apartman Dunavska oaza (4*) – 1 jedinica i 4 postelje
- Kuća za odmor Ivana (3*) – 4 jedinice i 9 postelja
- Kuća za odmor Weinrauch (3*) – 4 jedinice i 8 postelja
- Kuća za odmor Na granici (3*) – 3 jedinice i 6 postelja
- Kuća za odmor Milan (3*) – 2 jedinice i 6 postelja
- Kuća za odmor Vina Prokopec (3*) – 2 jedinice i 4 postelje
- Ribarska kuća (3*) – 2 jedinice i 4 postelje
- Kuća za odmor Kustura (3*) – 1 jedinica i 4 postelje
- Kuća za odmor Meandar (3*) – 1 jedinica i 3 postelje
- Sobe MBA (3*) – 3 jedinice i 6 postelja
- Sobe Pavica (3*) – 2 jedinice i 4 postelje
- Soba u domaćinstvu Izvor (3*) – 1 jedinica i 2 postelje
- Bogdanović Winery Apartman (3*) – 3 jedinice i 6 postelja
- Apartmani Marija (3*) – 3 jedinice i 6 postelja
- Apartman Rose (3*) – 2 jedinice i 4 postelje
- Apartman Verona (3*) – 1 jedinica i 2 postelje
- Studio apartman Dora (3*) – 1 jedinica i 2 postelje
- Soba Prestige (2*) – 1 jedinica i 2 postelje
- Kuća za odmor Ante – 3 jedinice i 6 postelja.

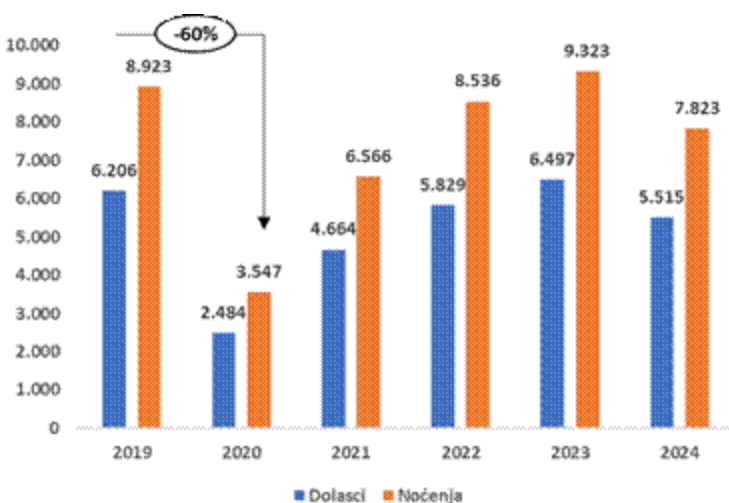
Detaljnijom analizom privatnog smještaja vidljivo je kako, za razliku od većine ponude u županiji, postoje primjeri dodane vrijednosti i viših kategorizacija, koji u sklopu svoje ponude nude dodatne sadržaje, primarno u obliku bazena, prostora za posebne događaje, ali obzirom i na primarne resurse destinacije povezane s vinarstvom, ponudu povezanu s istim u obliku kušaonica, vinskih tura događaja. Ipak, i dalje značajan udio ponude zauzima osnovni smještaj prosječne kvalitete, bez dodane vrijednosti.

Smještaj - Potražnja

U 2024. godini Ilok je imao, prema podacima DZS-a, 5.515 dolazaka te 7.823 noćenja, odnosno u prosjeku 1,42 noćenja po dolasku. U potražnji županije, Ilok ima oko 6 % udjela, a s obzirom na rast potražnje u drugim destinacijama, ukupan udio je u odnosu na 2019. godinu smanjen za par postotnih poena.

Detaljnije, potražnja je u Iloku, kao jednoj od rijetkih destinacija u županiji, prema DZS-u (sustavu eVisitor) pala 11 % (15 %) u dolascima te 12 % (17 %) u noćenjima u odnosu na 2019. godinu, odnosno prosječno oko 3 % godišnje. Pad u 2020. godini bio je oko 60 %, u skladu s drugim destinacijama u županiji, što sugerira da dinamika oporavka nakon pandemije u Iloku nije pratila druge destinacije. Jedan od glavnih razloga za to bio je pad potražnje u 2024. godini obzirom da je hotel u Iloku početkom 2024. godine pokrenuo kompletnu renovaciju i dogradnju svojih smještajnih jedinica, restorana i terase što je u konačnici utjecalo na kratkotrajno smanjenje kapaciteta smještaja u destinaciji u 2024. godini.

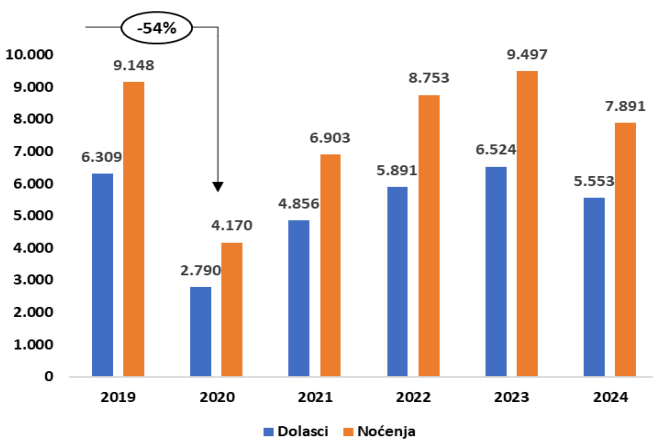
Dolasci i noćenja u gradu Iloku, 2019. - 2024.

Izvor: Državni zavod za statistiku, obrada autora.

Prema sustavu eVisitor, podaci za potražnju se minimalno razlikuju te govore o 5.553 dolaska u destinaciju te 7.891 noćenja u 2024. godini. Prosječna duljina boravka je i prema ovom izvoru podataka također 1,42 noćenja po dolasku. U odnosu na podatke DZS-a u dužem vremenskom razdoblju postoje blaža odstupanja radi primjene različitih metodologija, ali trendovi su približno isti i ukazuju na iste zaključke.

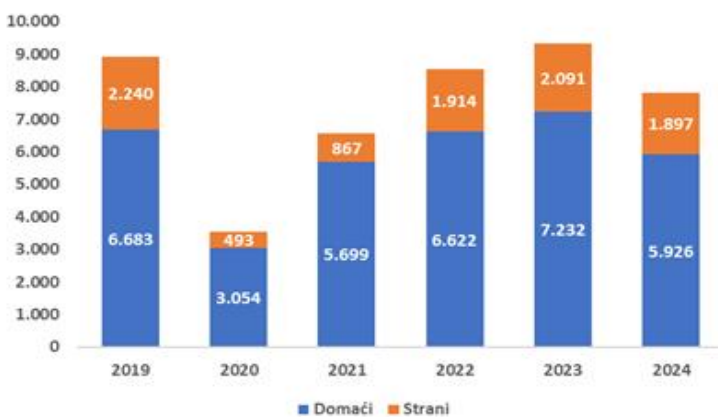
Dolasci i noćenja u gradu Iloku, 2019. - 2024.

Izvor: eVisitor, obrada autora.

Većinu potražnje u gradu, kao i na razini županije, ostvaruju domaći gosti. U 2024. godini oko 75 % noćenja ostvarili su domaći gosti. Navedeni udio se nije značajnije promijenio u odnosu na razdoblje prije pandemije. Podaci eVisitora pokazuju vrlo sličan trend, prema kojemu su domaći posjetitelji u 2024. godini ostvarili 4,2 tisuće dolazaka (77 % dolazaka) te 6,0 tisuća noćenja (oko 76 %). Udio domaćih posjetitelja se, za razliku od ostatka Županije, blago povećao u analiziranom razdoblju, dok je broj noćenja ostvarenih od stranih gostiju smanjen.

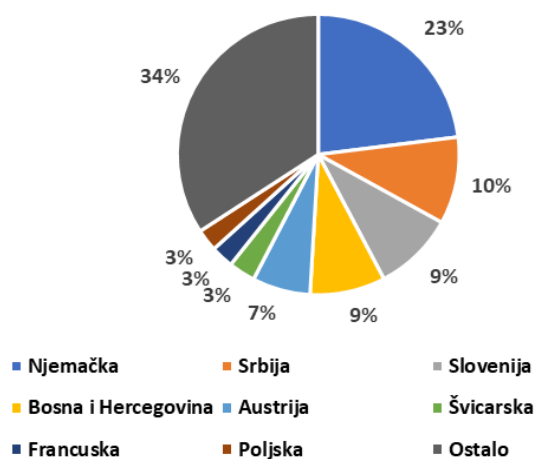
Noćenja domaćih i stranih posjetitelja u gradu Iloku, 2019. - 2024.

Izvor: Državni zavod za statistiku, obrada autora.

Među stranim gostima prvenstveno se ističu turisti iz Njemačke, Srbije, Bosne i Hercegovine, Slovenije te Austrije, odnosno primarno regionalna tržišta te gosti s njemačkog govornog područja. Navedena strana tržišta ostvaruju oko 60 % svih stranih noćenja u destinaciji. Kao što je bio slučaj i za domaće goste, većina stranih tržišta zabilježilo je pad u odnosu na prethodnu godinu, uz iznimku tržišta Njemačke i Slovenije.

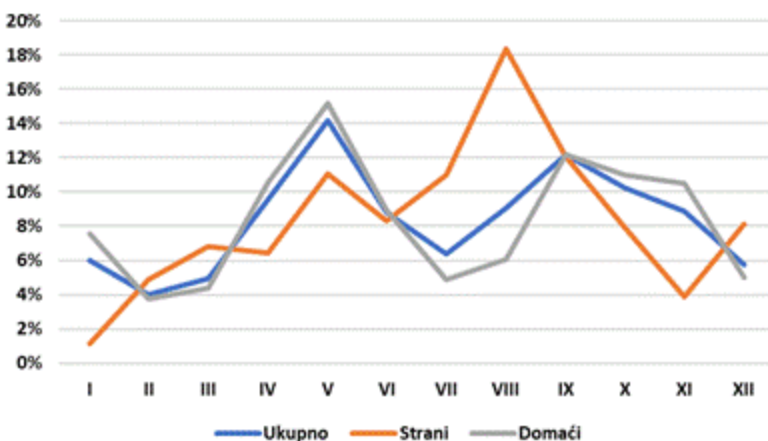
Noćenja stranih turista prema državi prebivališta, 2024.

Izvor: eVisitor, obrada autora.

Po pitanju sezonalnosti, ona je slabije izražena, posebice u odnosu na ostatak države i obalu. Najveća potražnja ostvarena je tijekom proljeća i jeseni, odnosno travnja i svibnja te rujna i listopada. U navedena četiri mjeseca ostvareno je preko 45 % noćenja na godišnjoj razini. Obzirom na dominantni udio u strukturi, domaći gosti, povezano s prethodnim, dolaze primarno tijekom proljeća i jeseni, dok strani turisti imaju izraženiju potražnju u ljetnim mjesecima, što obzirom na prosječnu duljinu boravka, ukazuje da su strani turisti uglavnom posjetitelji u tranzitu. Najmanje posjećeni mjeseci su veljača i ožujak, primarno vođeni manjim brojem posjeta domaćih gostiju.

Sezonalnost noćenja turista u gradu Iloku, 2024.

Izvor: Državni zavod za statistiku, obrada autora.

Promatrajući strukturu potražnje prema vrsti objekta zaključuje se kako su udjeli u strukturi bili podijeljeni relativno ravnomjerno između turističkih naselja, hotela i privatnog smještaja, oko 1/3 u svakoj od navedenih vrsta, ali obzirom na obustavu rada hotela radi renovacije u 2024. taj udio je za hotel gotovo eliminiran, dok su ostale vrste objekta zabilježile dvoznamenkaste stope rasta potražnje u odnosu na prethodnu godinu, posebice privatni smještaj, a što je povezano i s otvaranjem novih objekata u domaćinstvima.

Kao što je slučaj u županiji, gdje je prisutan trend individualnih dolazaka i noćenja u destinaciji, a vrlo mali broj dolazaka i noćenja putem agencija, isti slučaj je prisutan i u Iloku, gdje je oko 90 % potražnje individualno, a preostalih oko 10 % agencijska potražnja. U relativnim omjerima, broj dolazaka i noćenja na 100 stanovnika grada je iznad prosjeka Vukovarsko-srijemske županije, ali i panonske Hrvatske, sa 109 dolazaka i 155 noćenja u odnosu na omjer panonske Hrvatske od 70 dolazaka i 134 noćenja. Ipak, u odnosu na državnu razinu, to je još uvijek značajno niže s obzirom na državni omjer od 523 dolaska i 2.420 noćenja na 100 stanovnika.

Po pitanju intenziteta na prostor, omjeri su vrlo slični razini županije i panonske Hrvatske, dok su još uvijek značajno niži u odnosu na državnu razinu, posebice u vidu noćenja – 61 noćenje na km² u odnosu na državni omjer od 1.656. Također, i prosječan broj noćenja turista po postelji u

destinaciji s brojem od 38 noćenja je niži, nego je to prosjek od 80 noćenja na državnoj razini.

Dodatno, osim samih podataka vezanih uz potražnju u smještajnim objektima, vrijedi istaknuti i potražnju u destinaciji po pitanju riječnih kruzera. Prema posljednjim dostupnim podacima Lučke uprave Vukovar u 2023. godini ostvareno je pristajanje 135 plovila u Iloku, a na kojima je bilo 18.861 putnik. U odnosu na 2019. godinu to je bio značajan porast, od 90 % u broju plovila te 67 % u broju putnika. Navedeno je iznimno pozitivna dinamika, posebice kada se uzme u obzir da je broj plovila i putnika u Vukovaru u istom razdoblju smanjen za 1 %, odnosno 7 % te da je u 2020. godini uslijed pandemije pristalo samo 1 plovilo u Ilok, a u 2021. godini njih samo 26. Ipak, obzirom da je u Vukovaru u 2023. godini bilo oko 350 plovila i preko 45.000 putnika, vidljivo je kako po pitanju potražnje i dalje postoji potencijal za rast, sukladno kapacitetima infrastrukture.

Ugostiteljstvo

Prema Turističkoj zajednici grada Iloka izdvojeni su ugostiteljski objekti, primarno restorani na području Iloka, a koji slijede u nastavku:

- Restoran Villa Iva – 120 mjesta (80 unutrašnjih i 40 vanjskih)
- Restoran Stari podrum – 160 mjesta (100 unutrašnjih i 60 vanjskih)
- Restoran Dunav Ilok – 120 mjesta (trenutno u procesu renovacije)
- Fast Food Stella.

Fokus ponude ugostiteljskih objekata je na tradicionalnoj slavonskoj i srijemskoj kuhinji i receptima, odnosno načinu pripreme. Većina restorana ima ponudu srednjeg ranga kvalitete i cijene, dok u višem segmentu trenutno ne postoji značajnija ponuda. Ističe se samo restoran hotela Dunav koji je dio nekoliko internacionalnih vodiča kao što su Michelin i Gault & Millau.

Osim restorana, gastronomska ponuda je još značajnije prisutna kroz vinarije, odnosno vinske podruma, koji nastavno na dugu tradiciju u destinaciji, nude mogućnosti posjete nekom od tipičnih srijemskih kelbovanih podruma ili pak doživljaj modernih vinarija. U nastavku su prisutne vinarije i vinski podrumi u destinaciji:

- Iločki podrumi

- Vino Buhač
- Vinarija Ivan Knezović
- Vinarija Dolić-Kraljević
- Vinarija Julius Stipetić
- Vinarija Marko Čobanković
- PO Ivan Čobanković
- Podrum Marija
- Vinarija Srednja škola Ilok
- Poljoprivredna zadruga Trs
- Vinarija Dragun
- Vinarija i kušaonica Zajac
- Vinski podrum Dioniz
- Vinski podrum Danubio
- Podrumi Krešić d.o.o.
- Kušaonica pjenušaca i vina Izvori života
- OPG Barbarić
- Vina Papak Ilok
- Barošević Srijemska kuća
- Vinarija Lončar
- Vinar j.d.o.o.
- Ante Božinović Boutique vinarija Bapska
- Vina Prokopec
- Vinarija Herceg d.o.o.
- OPG Rukovanjski Ana
- Duvnjak Bapska
- Vinarija Burnaz
- KAST vještina vina
- Vinarija Šaravanja
- Bogdanović Winery.

Iločki podrumi su dominantna vinarija i općenito poduzeće u cijeloj destinaciji, koje je u modernoj povijesti nekoliko puta mijenjalo vlasnike te osim samog primarnog poslovanja u vinogradarstvu i vinarstvu, posluje i u turističkoj djelatnosti kroz turistička naselja te restorane. Preostale vinarije primarno nude mogućnosti kušanja te u manjem broju i dodatne sadržaje, primarno u vidu organizacije većih okupljanja te mogućnosti smještaja. U posljednjim godinama došlo je i do otvaranja novih vinarija, s modernom

tehnologijom i prezentacijom tradicije vinarstva. Nekoliko vinarija iz destinacije ostvarivalo je visoke rezultate na međunarodnim natjecanjima, gdje vrijedi istaknuti jedno od popularnijih – Decanter World Wine Awards, na kojem su kroz godine ostvarivani vrlo dobri rezultati, posebice za traminac.

Uzimajući u obzir navedeno, ugostiteljska ponuda je aspekt na kojem se može graditi daljnji razvoj turizma destinacije, posebice vezano uz veliku tradiciju vinogradarstva i vinarstva, a za što će u budućnosti biti potrebno napraviti dodatne iskorake u kvaliteti i interpretaciji, odnosno formiranju doživljaja, kako bi se privuklo nove goste u destinaciju.

1.2. Atrakcijska osnova

Grad Ilok ima bogatu i raznovrsnu atrakcijsku osnovu, koja se temelji na izuzetnim prirodnim i kulturnim resursima, a najvažniji resursi grada, po kojima je prepoznat i izvan granica Hrvatske, jesu vinogradarstvo i vinarstvo, odnosno bogata vinska tradicija te manifestacije vezane uz vino i baštinu. Najpoznatija manifestacija je "Iločka berba grožđa", koja svake jeseni okuplja brojne posjetitelje iz zemlje i inozemstva, slaveći stoljetnu vinsku kulturu i običaje Iloka. Tijekom manifestacije grad postaje središte vinskog turizma, a posjetitelji mogu uživati u degustacijama, kulturno-umjetničkim programima i tradicijskim običajima.

Povijest Iloka seže duboko u prošlost, a kontinuitet života na ovom području traje više tisuća godina. Ilok je smješten na slikovitom uzvišenju iznad Dunava, točnije obroncima Fruške gore, na krajnjem istoku Hrvatske, što mu je osiguralo strateški značaj kroz povijest. Grad je poznat po impresivnoj srednjovjekovnoj tvrđavi u centru grada, koja dominira panoramom i svjedoči o burnim vremenima tog razdoblja, ali i po brojnim arheološkim nalazištima koja svjedoče o naseljenosti još iz rimskog doba. Posebno se ističu ostaci rimskog naselja Cuccium, srednjovjekovni dvorac i zidine Odescalchi, crkva sv. Ivana Kapistrana te franjevački samostan, koji čuvaju vrijednu sakralnu i kulturnu baštinu.

Sva razdoblja bogate povijesti Iloka moguće je detaljnije proučiti u Muzeju grada Iloka, smještenom u dvorcu Odescalchi. Muzej pruža uvid u arheološku, povijesnu i etnografsku baštinu grada i okolice, a stalni postav obuhvaća predmete od prapovijesti do suvremenog doba. Osim muzeja, Ilok nudi i

brojne druge kulturne sadržaje, poput manifestacija koje promiču lokalnu umjetnost, kulturu i tradiciju.

Prirodni resursi Iloka dodatno obogaćuju turističku ponudu grada. Dunav, koji teče uz sam grad, nudi mogućnosti riječnog turizma s pristaništem za kruzere, ribolov, vožnje čamcima, biciklizam i šetnje uređenim stazama uz rijeku. Okolni vinogradi i šume idealni su za ljubitelje prirode, aktivnog odmora, vinskog turizma i lova. Posebno se izdvaja "Iločka vinska cesta", koja povezuje najpoznatije vinarije i vinske podruge, među kojima se ističu Iločki podrumi – jedni od najstarijih i najpoznatijih vinskih podruma u regiji, poznat po vrhunskim vinima, osobito tramincu i graševini.

Uz "Iločku berbu grožđa", u Iloku se tijekom godine održavaju i druge manifestacije koje privlače goste, poput "Ilok Walk & Wine", "Vinkovo u Iloku" te „Festival traminca“. Ove manifestacije dodatno obogaćuju društveni i kulturni život grada te nude raznovrsne sadržaje za sve posjetitelje. Ilok je, zahvaljujući svojoj povijesti, kulturnoj i prirodnoj baštini te povezanim atrakcijama i manifestacijama postao atraktivna destinacija za sve koji žele doživjeti autentičnu atmosferu Srijema i uživati u vrhunskim vinima, tradiciji i ljepotama Dunava. U nastavku dokumenta nalazi se tablica s pregledom turističkih resursa i atrakcija u destinaciji Ilok.

Pregled turističkih resursa i atrakcija, destinacija Ilok

NATKATEGORIJA ATRAKCIJE	VRSTA/TIP RESURSA	RESURS	TREKUTNI ZNAČAJ	POTENCIJALNI ZNAČAJ	SPREMNOST ZA TURISTIČKO KORIŠTENJE
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Srednjovjekovna jezgra Iloka	R - regionalna	N - nacionalna	N S - nacionalna spremna
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Dvorac Odescalchi	R - regionalna	N - nacionalna	N S - nacionalna spremna
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Interpretacijski centar – Ilok vrata Hrvatske - Kurija Brnjaković	L - lokalna	N - nacionalna	R DS - regionalna djelomično spremna

Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Iločki podrumi	N nacionalna -	M međunarodna -	M S međunarodna spremna -
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Crkva sv. Ivana Kapistrana, Ilok	L - lokalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Crkva sv. Petra i Pavla sa samostanom, Šarengrad	L - lokalna	L - lokalna	L DS - lokalna djelomično spremna
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Dolina mamuta Mohovo	L - lokalna	R - regionalna	L NS - lokalno nije spremna
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Srednjovjekovni grad Šarengrad	L - lokalna	L - lokalna	L NS - lokalna nije spremna
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Crkva Blažene Djevice Marije Bapska	L - lokalna	L - lokalna	L DS - lokalna djelomično spremna
Prirodna baština	Vode	Rijeka Dunav (povezane i sprudovi)	N nacionalna -	M međunarodna -	M DS međunarodna djelomično spremna -
Prirodna baština	Geološke značajke prostora	Obronci Fruške gore i vinogradi	N nacionalna -	M međunarodna -	M DS međunarodna djelomično spremna -
Prirodna baština	Životinjski svijet	Iločko lovište	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Manifestacije	Iločka berba grožđa	R - regionalna	N - nacionalna	N NS - nacionalna nespremna
Kultura života i rada	Manifestacije	Ilok Walk & Wine	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Manifestacije	Vinkovo u Iloku	R - regionalna	N - nacionalna	N S - nacionalno spremna
Kultura života i rada	Manifestacije	Festival traminca	R - regionalna	N - nacionalna	R DS - regionalna djelomično spremna

Kultura života i rada	Manifestacije	Dani Julija Benešića	L - lokalna	L - lokalna	L S - lokalno spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Tradicija proizvodnje vina i vinski podrumi	N - nacionalna	M - međunarodna	N S - nacionalna spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Priprema tradicijskog slavonskog kulena/kulina	R - regionalna	N - nacionalna	N DS - nacionalna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Dio EuroVelo 6 biciklističke rute, poznatije kao Dunavska ruta	M - međunarodna	M - međunarodna	M DS - međunarodna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Razgledavanje Dunava brodovima	N - nacionalna	M - međunarodna	M DS - međunarodna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Iločka vinska cesta	N - nacionalna	N - nacionalna	N DS - nacionalna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Biciklistička ruta Srijem	N - nacionalna	N - nacionalna	N DS - nacionalna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Biciklistička ruta „Put Vinograda“	N - nacionalna	N - nacionalna	N DS - nacionalna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Planinarske staze	L - lokalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Sportsko-rekreacijske građevine i tereni	Teniski tereni i teren za učenje golfa	L - lokalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Sportsko-rekreacijske građevine i tereni	Kupalište na obali Dunava	L - lokalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna

Izvor: Turistička zajednica grada Iloka, online pretraživanje, obrada autora.

Zaključno, grad Ilok ima nekoliko ključnih resursa i atrakcija koje mu omogućuju međunarodnu konkurentnost poput Dunava i vinograda te

općenite tradicije vinogradarstva i vinarstva, a na što se nadovezuju i drugi resursi poput biciklističkih i pješačkih staza te manifestacije i događaji povezani s vinom. Također, iako ne međunarodno konkurentni, srednjovjekovna jezgra grada Iloka i atrakcije unutar nje čuvaju snažnu kulturnu baštinu ove destinacije na krajnjem istoku Hrvatske.

Turističke usluge

U predmetnoj destinaciji sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu, a prema internetskim stranicama Turističke zajednice grada Iloka trenutno na području destinacije posluje Udruga turističkih vodiča i Obrt Turizam, dok su istaknuta i 3 individualna turistička vodiča. Na široj, županijskoj razini, postoji nekoliko agencija i vodiča, koji u sklopu svojih tura po županiji uključuju i grad Ilok kao jednu od ključnih točaka u posjetama.

Također, u gradskom području moguće je kupiti suvenire, primarno u obliku proizvoda povezanih s vinima te u sklopu samih vinarija, odnosno vinskih podruma, dok je generalna ponuda suvenirnica trenutno nerazvijena. Zaključno, kao i na razini županije, trenutna ponuda turističkih usluga odražava postojeći stupanj razvoja turizma. Posebno u privatnom sektoru, ponuda je ograničena na mali broj pružatelja, a isključivo turističke usluge nude se tek u iznimnim slučajevima. Razlog tome je niska ukupna razina turističke potražnje, što utječe na dugoročnu održivost poslovanja.

1.3. Javna turistička infrastruktura

Javna turistička infrastruktura može se podijeliti na primarnu i sekundarnu, a u funkciji je izravnog i/ili neizravnog utjecaja na razvoj turizma i turističke ponude u gradu Iloku, a kako bi se u kombinaciji stvorila dodana vrijednost turističkih sadržaja.

Primarna turistička infrastruktura

Primarna infrastruktura je ponajviše vezana uz već spomenute prirodne i kulturne resurse u prethodnim poglavljima. Detaljnije je analizirana prema smjernicama i strukturi Ministarstva kako slijedi.

Ilok i okolica nude atraktivne biciklističke rute koje vode kroz vinograde, povijesne lokalitete i prirodne ljepote. Posebno se ističu staze Dunavska ruta

(dio EuroVelo 6 rute), biciklistička ruta Srijem te biciklistička ruta Put vinograda. Uz rute postoje i popratni sadržaji poput odmorišta i mjesta za kratke i jednostavne popravke bicikala. Također, vrijedi istaknuti i markirane planinarske staze koje vode kroz polja, vinograde i šumovite padine. Staze su od 5 do 7 km (1,5 do 2,5 sati hoda) i vode na vrh Lisku.

Od dvoraca, kurija i utvrda najpoznatiji je Dvorac Odescalchi, u kojem se nalazi Muzej grada Iloka, a ispod njega Stari podrum – nezaobilazna točka za ljubitelje vina i povijesti. Iločka srednjovjekovna tvrđava koja se nalazi u neposrednoj blizini te crkva i svetište sv. Ivana Kapistrana dodatno obogaćuju kulturnu ponudu grada. Iako nema velikih kongresnih centara i većih prostora za održavanje poslovnih događaja, dvorac Odescalchi i muzejski prostori koriste se za manje skupove, radionice i kulturne manifestacije, kao i imanje Principovac, na kojem se primarno održavaju privatne svečanosti.

Uz Dunav su uređena šetališta i odmorišta s pogledom na rijeku, a vidikovci na obroncima Fruške gore omogućuju panoramski pogled na Ilok i okolicu. Ilok raspolaže relativno osnovnim kamp odmorištem "Dunav", koje nudi robinzonski smještaj u neposrednoj blizini rijeke, što je atraktivno za ljubitelje prirode i aktivnog odmora. Na obali Dunava nalaze se uređene plaže i kupališta, s osnovnom infrastrukturom za boravak uz vodu i rekreaciju. Također su uređena i šetališta i stajališta za odmor, promatranje prirode i rekreaciju uz rijeku. Fruška gora nudi označene planinarske staze te popratne objekte, a šumski putevi i vinske ceste pogodni su za pješačenje, trekking i biciklizam. Također se ističe Iločka vinska cesta koja povezuje većinu značajnih vinarija i vinskih podruma u destinaciji.

Muzej grada Iloka djeluje i kao interpretacijski centar, nudeći edukativne i informativne sadržaje o povijesti i kulturi regije, a posebno vrijedi istaknuti hologram Nikole Iločkog u interpretacijskom centru. Na glavnim turističkim točkama postavljene su informativne ploče i signalizacija koja olakšava snalaženje i upoznavanje s lokalitetima. Primarna turistička infrastruktura Iloka obuhvaća ključne elemente koji omogućuju razvoj raznovrsne i kvalitetne turističke ponude – od biciklističkih i pješačkih staza, dvorca i muzeja, do smještajnih kapaciteta, vinograda, vinskih cesta i uređenih šetališta uz Dunav. Ova infrastruktura čini Ilok prepoznatljivom destinacijom za ljubitelje kulture, povijesti, vina i prirode.

Sekundarna turistička infrastruktura

Sekundarna turistička infrastruktura u Iloku obuhvaća objekte i sadržaje koji ne utječu izravno na razvoj turizma, već samo djelomično ili povremeno služe turistima. Također, analiza sekundarne turističke infrastrukture i njena struktura napravljena je u skladu sa smjernicama Ministarstva.

U povijesnoj jezgri Iloka otkriveno je značajno arheološko nalazište iz nekoliko povijesnih razdoblja, od kamenog doba, rimskog razdoblja do srednjeg vijeka te posljednjih nekoliko stoljeća, a dominantno je po važnosti koncentrirano uz područje srednjovjekovne utvrde. Ovakva nalazišta, uz brojne povijesne spomenike, povremeno su u funkciji turizma, posebice kroz organizirane posjete i edukativne programe te se kroz nedavnu obnovu srednjovjekovne utvrde značajno podigla kvaliteta prezentacije i interpretacije povijesne baštine.

Po pitanju parkirališta i pristupnih cesta u funkciji primarne turističke infrastrukture i atrakcija trenutno stanje je u većini godine zadovoljavajuće, odnosno dolazi do problema samo tijekom vršnih dana, posebice vikenda i u određenim mjesecima, kada su parkirališta i uže pristupne ceste oko srednjovjekovne utvrde ograničeni i samo djelomično ispunjavaju potrebe gostiju.

Osim toga, sekundarnom infrastrukturom smatraju se i javni sanitarni čvorovi te sportski objekti i slična infrastruktura na otvorenom prostoru u funkciji aktivnog turizma. Isti su trenutno ograničeni, ali s obzirom na potrebe samoga grada i trenutnog intenziteta turizma na zadovoljavajućoj razini, ali će trebati nadogradnju kako će potražnja rasti.

Zaključno, sekundarna infrastruktura trenutno zadovoljava sve potrebe potražnje, posebice one vezane uz glavne turističke resurse i atrakcije – Dunav i vinski turizam, osim u vršnim opterećenjima, ali će za potrebe novih iskoraka u turizmu, ona trebati biti predmet daljnjih investicija kako bi bila u skladu s razvojem.

1.4. Komunalna infrastruktura

Dobro razvijena komunalna infrastruktura preduvjet je gospodarskog pa posljedično i turističkog razvoja destinacije, a najveći utjecaj ima prvenstveno

kroz kvalitetu života lokalnog stanovništva, što se indirektno odražava i na dojam gostiju u destinaciji.

U pregledu komunalne infrastrukture fokus je stavljen na pregled trenutne energetske infrastrukture, telekomunikacijske infrastrukture i dostupnosti interneta, vodoopskrbu i odvodnju te gospodarenje otpadom, a što sve ima direktni i indirektni utjecaj na dojam destinacije za goste.

Grad Ilok ima razvijenu elektroenergetsku mrežu, a cilj je i dovršiti prienosnu i distribucijsku mrežu kako bi se osigurala zadovoljavajuća količina električne energije za sve korisnike. Posebna pažnja posvećuje se položaju dalekovoda radi zaštite poljoprivrednog zemljišta i okoliša. Po pitanju plinske infrastrukture, izgrađena je srednjetačna plinska mreža u svim naseljima (Ilok, Bapska, Mohovo, Šarengrad). Planirano je povećanje tlaka u postojećem plinovodu te izgradnja novih redukcijskih stanica, što će omogućiti sigurniju i pouzdaniju opskrbu, osobito za gospodarske zone. Osim toga, Ilok provodi projekte usmjerene na povećanje korištenja obnovljivih izvora energije, poput INER projekta, kojim su postavljene dvije solarne elektrane na javnim objektima, što doprinosi smanjenju emisije CO₂ i troškova energije. Također, izrađen je Akcijski plan energetske održivosti i prilagodbe klimatskim promjenama (SECAP), koji predviđa daljnje mjere za povećanje energetske učinkovitosti i udjela obnovljivih izvora energije. Najveći udio u potrošnji energije imaju cestovna vozila i stambeni sektor, dok javni sektor (javne zgrade, javni prijevoz, javna rasvjeta, vodovod i odvodnja) čini manji dio ukupne potrošnje. Za budućnost, grad ima značajan potencijal za razvoj obnovljivih izvora energije, osobito solarne energije, što potvrđuju postojeći pilot projekti. Preporučuje se nastavak i proširenje ulaganja u obnovljive izvore te povećanje energetske učinkovitosti javnih i privatnih objekata.

U 2023. godini započeo je projekt izgradnje optičke infrastrukture, s ciljem da se građanima Iloka omogući brzi i ultra-brzi širokopojasni pristup internetu (od minimalno 100 Mbit/s). Ova infrastruktura omogućit će gotovo svim kućanstvima i poslovnim subjektima pristup modernim digitalnim uslugama, što će značajno unaprijediti kvalitetu života i potaknuti daljnji gospodarski razvoj. Ipak, obzirom na dinamiku razvoja ovog segmenta globalno, bit će potrebne i dalje investicije kako bi se pratili trendovi i nastavilo s modernizacijom i širenjem telekomunikacijske mreže, osobito u ruralnim

dijelovima, te poticati digitalnu pismenost i korištenje digitalnih usluga među stanovništvom.

Usluge javne vodoopskrbe pružaju se na području Grada Iloka i okolnih naselja, a isporučitelj je do 2025. godine bilo društvo Komunalije d.o.o., koji je tijekom 2025. pripojeno Vodovodu grada Vukovara radi usklađivanja s novim zakonskim okvirom. Grad Ilok i sva naselja priključena su na centralizirani vodoopskrbni sustav. Sustav se kontinuirano obnavlja i proširuje, a planira se izgradnja novih vodozahvata i crpnih stanica radi povećanja sigurnosti i kapaciteta, osobito u naseljima Mohovo i Bapska. Otpadne vode se pročišćavaju na uređajima za pročišćavanje (UPOV Ilok, UPOV Dunav u Šarengradu i UPOV Mohovo), a pročišćena voda se ispušta u Dunav. U područjima bez izgrađenog sustava javne odvodnje koriste se individualni sustavi (septičke jame, biološki uređaji). Kao i kod prethodnih segmenata, preporuča se nastavak ulaganja u obnovu i proširenje mreže te osigurati priključenje što većeg broja korisnika na sustav javne odvodnje i pročišćavanja.

Kada govorimo o sustavu prikupljanja i odvoza otpada, isti se prikuplja od 2131 korisnika (kućanstva i poslovni subjekti). Organizirano se sakuplja miješani komunalni otpad, ali i odvojeno papir, plastika, staklo i biorazgradivi otpad. Grad ima izgrađeno reciklažno dvorište i koristi mobilna reciklažna dvorišta za naselja. U 2024. godini prikupljeno je ukupno 1.123,8 tona otpada. Miješanog komunalnog otpada odloženo je 874,3 tona, što je skoro 80 % ukupno prikupljenog otpada. Grad ulaže napore u povećanje udjela odvojeno prikupljenog otpada i kompostiranja. Otpad se odlaže na odlagalištu „Veliki kraj” u Županji. Grad provodi edukacije i informativne aktivnosti za građane radi podizanja svijesti o odvajanju otpada i održivom gospodarenju. Potrebno je dodatno smanjiti količinu miješanog otpada koji se odlaže, povećati udio odvojeno prikupljenog otpada, unaprijediti sustav kompostiranja i uvesti dodatne edukativne aktivnosti za stanovništvo. Preporučuje se i daljnje ulaganje u infrastrukturu za gospodarenje posebnim kategorijama otpada (građevinski otpad, otpadni mulj, azbest), sve u skladu s već započetim i planiranim aktivnostima lokalne zajednice.

Grad Ilok ima solidno razvijenu komunalnu infrastrukturu s jasnim planovima za daljnje unapređenje, osobito u segmentima obnovljivih izvora energije, digitalizacije i održivog gospodarenja otpadom. Ključne preporuke odnose se

na nastavak ulaganja u obnovljive izvore, širenje i modernizaciju vodoopskrbne i odvodne mreže, povećanje udjela odvojeno prikupljenog otpada i kontinuiranu edukaciju građana. Posebnu pažnju treba posvetiti rješavanju preostalih infrastrukturnih izazova u ruralnim dijelovima i iskorištavanju prirodnih potencijala za održivi razvoj.

1.5. Prometna infrastruktura

Grad Ilok, kao najistočniji grad Hrvatske, ima strateški značajan prometni položaj, ali i određena ograničenja u dostupnosti. Grad je cestovno povezan državnom cestom D2 koja prolazi kroz Ilok i dalje prema Vukovaru i Osijeku, a na istoku vodi do graničnog prijelaza s Republikom Srbijom. Osim državne, prometnu mrežu čine i županijske i lokalne ceste koje povezuju Ilok s okolnim naseljima (Bapska, Mohovo, Šarengrad) i općinama. Nedostatak je slabija povezanost sa županijskim središtem i autocestom A3 (Zagreb–Slavonski Brod–Lipovac) putem brzih prometnica (brze ceste, autoceste) te je istaknuta potreba za izgradnjom planirane brze ceste Ilok–Lovas–Tovarnik–Nijemci–Strošinci, koja bi omogućila bolju vezu s ostatkom županije i državom. Prioriteti su modernizacija, rekonstrukcija i proširenje postojeće mreže, kao i izgradnja nogostupa, biciklističkih staza i uređenje pješačkih prijelaza u naseljima. Uz cestovnu infrastrukturu, vrijedi istaknuti autobusni prijevoz, koji je od iznimne važnosti za grad Ilok, obzirom na njegovu lokaciju i infrastrukturu, kojim je povezan s većim gradovima u okolici te drugim većim gradovima u državi. Na području grada Iloka ne postoji željeznička pruga ni kolodvor. Najbliže željezničke postaje nalaze se u Vukovaru i Tovarniku, što ograničava mogućnosti dolaska željeznicom, osobito za turiste koji dolaze iz drugih dijelova Hrvatske ili inozemstva.

Kao što je već spomenuto, Dunav je izuzetno važan turistički , ali i prometni resurs Iloka. Plovni put na Dunavu kroz Hrvatsku, uključujući Ilok, dio je međunarodnog plovnog puta E-80 (VIc klasa plovnosti). U Iloku je uređeno putničko pristanište za pristajanje riječnih kruzera i brodova tzv. "bijeleg flote", što omogućuje dolazak turista vodenim putem. Pristanište je opremljeno za sigurno pristajanje i privezivanje, ali nedostaje sportska lučica za vez čamaca i brodica, kao i dodatni sadržaji za nautički turizam. Prema Strategiji razvoja turizma Grada Iloka za razdoblje 2019.-2025., planirana je modernizacija luke u Iloku, što bi omogućilo pristajanje većih turističkih brodova i razvoj dodatnih

turističkih sadržaja. Ilok nema zračnu luku, ali je relativno blizu međunarodnim zračnim lukama u Osijeku (oko 60 km) i Beogradu (oko 100 km). Ova dostupnost omogućuje dolazak turista zrakoplovom, ali je potrebna kvalitetna cestovna veza od zračnih luka do Iloka.

Planiranjem i izgradnjom novih turističkih i rekreacijskih zona, posebna pažnja posvećuje se osiguravanju dovoljnog broja parkirališnih mjesta za osobna vozila i autobuse. U turističkim zonama (npr. Principovac, zona uz Dunav) obavezno je planirati parkirališta na vlastitoj čestici ili na zajedničkim parkiralištima unutar zone. Za svaki novi turistički ili ugostiteljski objekt propisuje se minimalan broj parkirališnih mjesta u odnosu na broj ležajeva ili sjedećih mjesta, a parkirališta se uređuju tako da ne narušavaju izgled naselja i prirodni okoliš. Trenutni kapaciteti zadovoljavaju potrebe turizma, osim u iznimnim vršnim opterećenjima.

Zaključno, prometna infrastruktura Iloka zadovoljava osnovne potrebe, ali je potrebno daljnje ulaganje u modernizaciju i održavanje cesta, kao i u razvoj prometne signalizacije. Nedostatak željezničke veze i slabija cestovna povezanost s autocestom ograničavaju razvoj turizma i pristupačnost destinacije. Riječni promet ima veliki potencijal, ali je nužno proširenje i modernizacija postojećih pristaništa te razvoj sportske luke i sadržaja za nautički turizam. Uređenje parkirališta i promet u mirovanju moraju se razvijati s potrebama rastućeg broja posjetitelja i turističkih kapaciteta.

1.6. Analiza stanja digitalizacije

Analiza stanja digitalizacije grada Iloka izrađuje se u skladu sa smjernicama Ministarstva turizma i sporta, uzimajući u obzir ključne aspekte digitalne transformacije destinacije: infrastrukturu, digitalne usluge, integraciju dionika, sigurnost i prepoznate izazove. Grad Ilok ima razvijenu osnovnu telekomunikacijsku infrastrukturu. Prema prostornim i razvojnim dokumentima, na području grada postoji razvijena pokrivenost fiksnim i mobilnim mrežama, uključujući bazne stanice Hrvatskog telekoma i AI operatera, a planira se daljnje poboljšanje pokrivenosti i kapaciteta mreža. Mjesne centrale zamijenjene su suvremenim uređajima, kao i proširenje optičke mreže, što omogućuje daljnji razvoj digitalnih usluga. Za razliku od infrastrukture, primjena "smart city" rješenja tek je u začecima. Nema

značajnih primjera integriranih pametnih sustava upravljanja destinacijom, ali postoji potencijal za razvoj kroz digitalizaciju turističke ponude, upravljanje prometom i komunalnim uslugama. Postoje osnovni alati za digitalnu promociju i informiranje (internetske stranice, društvene mreže), ali digitalna infrastruktura za personalizaciju ponude i online rezervacije nije razvijena, npr. posjeti muzejima, vinarijama i vinskim podrumima, organizirane ture. Potrebno je jačanje e-marketinga i online prodajnih kanala.

Specifično vezano za turizam, turistička zajednica i dionici koriste osnovne digitalne alate za promociju, ali nedostaje centralizirani digitalni sustav koji bi omogućio objedinjenu prezentaciju i upravljanje turističkim proizvodima destinacije. Online prodaja i rezervacije su ograničene na smještaj, dok rezervacije i prodaja u segmentu poput kulture, baštine i vinarstva trenutno nisu moguće, a digitalna ponuda nije u potpunosti integrirana s lokalnim proizvođačima i manifestacijama. Nadalje, nema razvijenog digitalnog ekosustava koji bi povezivao sve dionike (smještaj, ugostiteljstvo, atrakcije, manifestacije, OPG-ove). Potencijal za razvoj postoji kroz digitalizaciju ponude i bolju integraciju putem zajedničkih platformi.

U obrazovnom sustavu postoji smjer tehničara za računalstvo u srednjoj školi, ali razina digitalne pismenosti među turističkim djelatnicima i stanovništvom je prosječna. Potrebno je dodatno ulaganje u edukaciju i razvoj digitalnih kompetencija, posebno u sektoru turizma i ugostiteljstva. Po pitanju sigurnosti i privatnosti u digitalnom svijetu, nema zabilježenih većih incidenata, ali razina zaštite digitalnih sustava nije detaljno analizirana. Potrebno je provesti procjenu sigurnosti i uvesti standarde zaštite podataka, osobito u kontekstu online rezervacija i digitalnih servisa, kako će se oni dalje razvijati.

Glavni izazovi vezani uz digitalizaciju su: nedovoljno razvijena digitalna infrastruktura u turizmu (e-marketing, digitalni vodiči), ograničena digitalna pismenost među dionicima i stanovništvom, slaba integracija pružatelja usluga kroz digitalne platforme, nedostatak inovativnih digitalnih rješenja za personalizaciju i upravljanje destinacijom te generalna potreba za jačanjem kibernetičke sigurnosti i zaštite podataka.

Kako bi se odgovorilo na dio izazova predlažu se: uspostava centralizirane digitalne platforme za prezentaciju i upravljanje turističkom ponudom,

jačanje digitalnih kompetencija kroz edukacije za djelatnike i stanovništvo, posebice kroz programe cjeloživotnog obrazovanja, poticanje razvoja pametnih rješenja (npr. digitalni turistički vodiči, e-ticketing,), ali uzimajući u obzir povrate na uložene resurse, unaprjeđenje online marketinga i prodaje, uključujući SEO optimizaciju i integraciju s globalnim booking kanalima, osigurati usklađenost s GDPR-om i uvesti standarde kibernetičke sigurnosti uz redovne edukacije u ovom području.

1.7. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom

Fizička pristupačnost je djelomično ograničena osobama s invaliditetom u pogledu glavnih kulturnih znamenitosti u gradu, posebice onih koje, kao Muzej grada Iloka smješten u dvorcu Odescalchi, imaju više etaža i povijesnu arhitekturu. Ipak, posljednjim renovacijama je pristup značajno poboljšán, kako izvan samog muzeja, tako i unutar njega, ali postoji prostor za napredak. Također, pristupni putevi su ograničeni u pojedinim slučajevima, ali kretanje srednjovjekovnom jezgrom grada je u većoj mjeri prilagođeno i dozvoljava kretanje i pristupačnost turističkim atrakcijama i uslugama, posebice nakon posljednjih projekata obnove. Ipak, određene izazove predstavlja sami položaj srednjovjekovne utvrde koja je na povišenju u odnosu na ostatak grada pa u određenim dijelovima predstavlja izazove za osobe s ograničenom mobilnošću. Glavne atrakcije i komercijalni smještajni i ugostiteljski objekti su u značajnoj mjeri prilagođeni osobama s invaliditetom te ne predstavljaju značajne izazove u osnovnom pristupu i kretanju. Ipak, detalji poput tiskanih jelovnika i prilagodbe istih za posebne prehrambene potrebe su trenutno u ranoj fazi i u većini objekata nisu posebno prilagođeni. Također, smještaj u privatnom smještaju je samo djelomično prilagođen te u većini slučajeva ne pruža potpunu mobilnost osoba s invaliditetom. Kroz projekte poput Strategije zelene urbane obnove Grada Iloka, planira se unaprjeđena, raširena, povezana i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima. Ipak, postoji i dalje prostor za povećanje fizičke pristupačnosti turističke infrastrukture svim skupinama posjetitelja, kroz daljnje uređenje pristupa i prostora oko vodnih resursa, daljnjim postavljanjem osvjetljenja na javnim prostorima za turističku svrhu te naprednije prilagodbe atrakcija i infrastrukture osobama s invaliditetom.

Po pitanju komunikacijske pristupačnosti, vidljivi su značajni pomaci u proteklom razdoblju, posebice u digitalnom obliku, gdje je na stranicama grada i turističke zajednice omogućeno modificiranje stranice osobama s invaliditetom kako bi iskustvo bilo ugodnije, dok je prema izjavi o digitalnoj pristupačnosti na stranici grada Iloka ona sama djelomično usklađena sa Zakonom o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora, primarno zbog neusklađenosti koje se odnose na mogućnost prilagodbe stranica. Kod web stranice turističke zajednice u vrijeme analize nije bilo moguće pristupiti izjavi o digitalnoj pristupačnosti, ali se pretragom uvidjelo kako je također razina usklađenosti na sličnoj razini kao i ona same web stranice grada Iloka. Grad i turistička zajednica su se obvezali nastaviti s konstantnim poboljšanjima dostupnosti svojih mrežnih stranica i usluga kako bi i osobe s određenim invaliditetom, starije osobe ili osobe s određenim smetnjama u percepciji mogle nesmetano koristiti mrežne stranice. Dodatno, dostupnost turističkih informacija na prilagođenim medijima poput Brailleovog pisma i zvučnih zapisa je trenutno vrlo limitirana na samo nekoliko primjera, primarno vezanih uz javni sektor te postoji daljnji prostor za napredak kako će se potražnja od strane osoba s invaliditetom povećavati.

Kao što je slučaj i u cijeloj županiji, po pitanju društvene i kognitivne pristupačnosti, obzirom na povijest Domovinskog rata i posljedica koje je ostavio na društvo, vidljivo je kako u Iloku postoji osnovna razina svijesti i senzibiliteta javnosti prema osobama s invaliditetom, ali ipak postoji nedostatak educiranosti, posebice ljudi u direktnom kontaktu s osobama s invaliditetom, oko ispravnog i primjerenog načina postupanja i komunikacije prema osobama s invaliditetom.

1.8. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji

Grad Ilok, kao najistočniji grad Republike Hrvatske, ima stratešku ulogu u pružanju javnih usluga, ne samo svojim građanima, već i kao važan centar za širi regionalni razvoj. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga temelji se na potrebi obuhvaćanja i obavljanja djelatnosti koje se pružaju i osiguravaju u destinaciji, prvenstveno zbog domaćeg stanovništva, ali se u svom radu prilagođavaju turistima.

Grad Ilok ustrojstveno se sastoji od Ureda gradonačelnice, Upravnih odjela Grada te Gradskog vijeća . Grad broji 15 zaposlenika, a svi su zaposleni na puno radno vrijeme. U samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, posebno poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i predškolsko obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport.

Komunalne usluge organizirane su putem poduzeća Kom-Ilok d.o.o., koje je u stopostotnom vlasništvu Grada Iloka. Poduzeće obavlja sljedeće djelatnosti: gospodarenje otpadom, održavanje javnih zelenih površina, održavanje nerazvrstanih cesta, izgradnju jednostavnih građevina, održavanje groblja i obavljanje pogrebnih usluga te zimsku službu.

Dječji vrtić "Crvenkapica" Ilok javna je ustanova koja ostvaruje programe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Djelatnost se ostvaruje u dva objekta s oko desetak odgojno-obrazovnih skupina - matičnom objektu u Iloku te područnom objektu u Bapskoj. U Iloku djeluju Osnovna škola Julija Benešića Ilok te Srednja škola Ilok, s tradicijom duljom od 120 godina. Osnovne škole nalaze se i u svim ostalim naseljima Grada. Program predškole organiziran je za djecu u godini prije polaska u školu u Iloku i Bapskoj. Srednja škola nudi 5 smjerova – opća gimnazija, tehničar za računalstvo, agrotehničar, agroturistički tehničar te voćar-vinogradar-vinar.

Dom zdravlja Vukovar pruža zdravstvene usluge na području Iloka kao dio područnog pokrivanja. Od djelatnosti dostupna je opća/obiteljska medicina, dentalna medicina, pedijatrija i Telecordis punkt. Osim ordinacija u Iloku, postoji i obiteljska medicina na lokaciji Bapska-Šarengrad. Također djeluje privatna zdravstvena ustanova OptimaMed koja pruža usluge medicine rada i sporta.

Dom za starije i nemoćne osobe Ilok osnovalo je Gradsko društvo Crvenog križa Ilok. Do 31.12.2010. godine osnivač doma bilo je Gradsko društvo Crvenog križa Ilok, a od 01.01.2011. godine osnivačka prava nad Domom preuzima Vukovarsko-srijemska županija. U Domu se provodi cjelodnevna briga i skrb, te se korisnicima pružaju usluge prehrane, usluge socijalnog rada i zdravstvene njege, organiziranje slobodnih aktivnosti i programa te druge

usluge utvrđene statutom doma. U gradu djeluje Gradska knjižnica i čitaonica Ilok koja sudjeluje u organizaciji kulturnih manifestacija poput "Dana Julija Benešića", koji se održavaju povodom rođenja hrvatskog pjesnika, prevoditelja i leksikografa. Kulturno-umjetničko društvo Julije Benešić osnovano je 1971. godine kao gradsko društvo. Također djeluje i Slovačko kulturno-prosvjetno društvo Ljudevit Štur.

Prema Registru udruga Republike Hrvatske, u Iloku je registrirano oko 50 udruga, od čega 45 aktivnih. Većina udruga vezana je uz sport i kulturu, kao i lov i ribolov te udruge povezane s veteranima rata. Osim navedenog, u gradu djeluje nekoliko bankomata uz poslovnice i trgovine. Također, u gradu posluje i poštanski ured, kao i manji poštanski uredi u Šaregradu i Bapskoj. Na području grada posluje i 1 poslovnica FINA-e.

Također, u sektoru zaštite i spašavanja, uz Javnu vatrogasnu postrojbu Ilok organizirano je i dobrovoljno vatrogasno društvo. Osim navedenog, na području grada djeluje i Policijska postaja Ilok koja pokriva područje grada i naselja u sklopu grada. Policijska postaja na području svoje teritorijalne nadležnosti obavlja poslove temeljne, prometne, granične, kriminalističke policije i obavlja upravne poslove za građane i pravne osobe iz navedenih mjesta koja teritorijalno pripadaju ovoj policijskoj postaji.

Organiziranost i dostupnost usluga na području grada uglavnom su na zadovoljavajućoj razini te učinkovito odgovaraju na potrebe lokalnog stanovništva, a time i turista, čiji je broj još uvijek relativno nizak. Međutim, zajednički izazov svih razina usluga proizlazi iz nepovoljnih demografskih trendova, što se prvenstveno očituje kroz smanjen broj upisa u škole i manjak radne snage. Osim toga, ograničeni ljudski i financijski resursi predstavljaju dodatno opterećenje za javni sektor, pri čemu se dio potreba nastoji nadoknaditi sredstvima iz fondova Europske unije.

1.9. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Prema dostupnim podacima, Ilok ima izražen deficit kvalificirane radne snage u turizmu, posebno u segmentima hotelskog i ugostiteljskog osoblja, vodiča i animatora. Lokalni poslodavci ističu potrebu za radnicima s poznavanjem

stranih jezika, digitalnih vještina i specifičnih znanja vezanih uz vinsku i gastro ponudu, što je prepoznato i u Strategiji razvoja turizma Grada Iloka.

Najtraženija radna mjesta su u poljoprivredi, odnosno ugostiteljstvu (konobari, kuhari, recepcioneri), ali i u segmentima ruralnog turizma, enogastronomije i vođenja turističkih tura. Nedostatak mladih i obrazovanih kadrova dodatno otežava razvoj kvalitetne turističke ponude. Turistička potražnja u Iloku koncentrirana je na proljeće i jesen te u manjoj mjeri ljetno, s padom aktivnosti u zimskim mjesecima. Time se izražava potreba za fleksibilnim modelima zapošljavanja i dodatnim programima za produljenje sezone (manifestacije, kulturni i eno-gastro događaji).

Iskustva iz Austrije, Slovenije i Mađarske pokazuju važnost jačanja suradnje s međunarodnim turističkim organizacijama, razmjene najboljih praksi i uključivanja Iloka u međunarodne tematske rute (npr. vinske ceste, Dunavska ruta). Uključivanje u europske projekte i partnerstva može doprinijeti razvoju ljudskih potencijala kroz edukacije, razmjene i zajedničke projekte. Dodatno, države poput Slovenije razvile su modele ruralnog/agroturizma temeljene na obiteljskim gospodarstvima, uz snažnu podršku edukaciji i certificiranju kadrova, što je relevantno i za Ilok kao destinaciju vinskog i ruralnog turizma.

Potrebno je razviti i prilagoditi obrazovne programe u suradnji s lokalnom srednjom školom, kao i sa širim krugom strukovnih škola i visokih učilišta, s naglaskom na turizam, ugostiteljstvo, jezike, digitalne vještine, enologiju i kulturni menadžment. Grad Ilok već provodi stipendije, nagrađuje najbolje učenike i sufinancira prijevoz, ali je nužno dodatno usmjeriti mlade prema deficitarnim zanimanjima u turizmu i osigurati cjeloživotno učenje za odrasle te jačati suradnju između obrazovnih institucija i dionika u gospodarstvu.

1.10. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Za analizu komunikacijskih aktivnosti u obzir su uzeti službena internetska stranica turističke zajednice te kanali na društvenim mrežama. Turistička zajednica grada Iloka komunicira u nešto manjem obujmu, a fokus komunikacije je gotovo isključivo na događanjima na području grada, s naglaskom na vinska događanja. Osim toga, turistička zajednica komunicira i sve pružatelje usluga u turizmu na području Iloka, poput smještaja, te mala

obiteljsko poljoprivredna gospodarstva i poduzetnike. Od kanala komunikacije, najzastupljeniji su internetska stranica i Instagram.

Što se tiče prisutnosti u medijima, napravljen je pregled prisutnosti turističke destinacije i vijesti iz iste u online i offline medijima. Ilok kao destinacija trenutno nije snažno zastupljena u medijima, što se, između ostalog, može pripisati čestim promjenama u upravljačkoj i operativnoj strukturi koje ne ostavljaju puno prostora za aktivniju medijsku prisutnost. Destinacija se ipak povremeno pojavljuje u člancima na online portalima, dok su među offline medijima najzastupljeniji lokalni i regionalni mediji. Navedena prisutnost u medijima je rezultat direktne aktivnosti turističke zajednice te jedinice lokalne samouprave. Spominjanja u člancima uglavnom su prisutna uoči manifestacija u samoj destinaciji i obilježavanje važnih datuma, kao što su Dan grada Iloka i Dani Julija Benešića, ili pak u zbrinim člancima u kojima su zastupljeni i drugi relevantni resursi iz Vukovarsko-srijemske županije.

1.11. Analiza konkurencije

Za analizu konkurencije uzete su destinacije koje su svojim obilježjima i turističkim proizvodima najbližije onima koji su prisutni na predmetnom području ili bi mogli biti razvijeni u budućnosti, a primarno vezano uz prirodne i kulturne resurse koji su dostupni te tradiciju vinogradarstva i vinarstva, kao glavnih privlačnih faktora u destinaciji. Također su uzete u obzir i destinacije koje svojom neposrednom blizinom i veličinom se ponašaju kao konkurenti predmetnoj destinaciji po pitanju potražnje. Takve destinacije su gradovi Vukovar i Vinkovci (unutar županije) te grad Jastrebarsko i općina Kneževi Vinogradi (izvan županije).

Vukovar predstavlja najjaču direktnu konkurenciju Iloku kao povijesna destinacija s dunavskim turizmom i memorijalnim turizmom. Oba grada dijele sličnu geografsku poziciju na Dunavu i kontinentalni turistički profil. Dok Vinkovci konkuriraju kao kontinentalna destinacija sa sličnom kulturnom baštinom i dugom povijesti života na prostoru destinacije. Jastrebarsko predstavlja konkurenciju u segmentu vinskog turizma kontinentalne Hrvatske s Plešivičkom vinskom cestom i fokusom na bijela vina, dok su Kneževi

Vinogradi izabrani kao direktni konkurent u istočnoj Hrvatskoj u segmentu vinskog turizma i gastronomije.

U odnosu na usporedive destinacije, Ilok je s oko 5 tisuća stanovnika manji od druga dva grada iz županije – Vinkovaca (31 tisuća) i Vukovara (23 tisuće) te također manji od Jastrebarskog (15 tisuća), a veći od općine Kneževi Vinogradi (3 tisuće). Površinom je Ilok (129 km²) veći od oba grada u županiji – Vinkovaca (94 km²) i Vukovara (99 km²), ali je manji od Jastrebarskog (229 km²) i općine Kneževi Vinogradi (249 km²).

U pogledu ponude, prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS-a) za 2024. (i 2023.) godinu, smještajni kapaciteti Vinkovaca i Vukovara s oko 1.000 (900) postelja bili su iznad ukupne ponude Iloka s oko 200 (175) postelja, kao i izabrane destinacije izvan županije – grad Jastrebarsko s oko 1.100 (600) postelja te općina Kneževi Vinogradi s oko 380 (350) postelja. U pogledu potražnje, dolazi se i do značajnijih razlika, gdje je grad Vukovar imao značajno više noćenja, oko 80 tisuća (81 tisuću), kao i Vinkovci i Jastrebarsko s oko 50 tisuća noćenja (oko 45 tisuća noćenja) te Kneževi Vinogradi s oko 13 tisuća (11 tisuća) noćenja, što je u odnosu na oko 8 tisuća (9 tisuća) noćenja u Iloku u 2024. (2023. godini) od 1,7 do više od 10 puta (od 1,2 do 8,7 puta) veća razina potražnje. Navedenim se dolazi do toga da su usporedivi gradovi imali značajno više potražnje u relativnom smislu nego što je to bio slučaj za grad Ilok, iako po pitanju resursne osnove ne odskaču značajnije od predmetne destinacije, posebice Kneževi Vinogradi kao općina koja temelji razvoj svog gospodarstva i turizma na vinogradarstvu, vinarstvu, enogastronomiji i poljoprivredi.

Ipak, valja napomenuti kako su izabrane destinacije u povoljnijem položaju u odnosu na Ilok po pitanju cestovne dostupnosti, ali na resursnoj osnovi je Ilok konkurentan izabranim destinacijama, posebice uzimajući u obzir mogućnosti kruzing prometa na Dunavu. Izabrane destinacije mogu poslužiti kao primjeri za budući razvoj, posebice Jastrebarsko i Kneževi Vinogradi, u pogledu razvoja enogastronomije i povezane ponude te manifestacija i događanja koje naglašavaju komparativne prednosti destinacije. U Jastrebarskom se ističu kao dobri primjeri privatne inicijative vinara u komercijalizaciji svojih proizvoda i promociji na domaćem i stranim tržištima kroz turizam i organiziranje događaja, dok je kod Kneževih Vinograda

značajan primjer suradnje glavnog gospodarskog subjekta u destinaciji koji posjeduje vinski podrum i kušaonicu u središtu mjesta te same općine.

1.12. Izvješće o analizi stanja

Izvješće o analizi stanja destinacije Ilok izrađeno je prema smjernicama izrade plana upravljanja destinacijom. Analiza daje sveobuhvatan i sažet prikaz ključnih elemenata turističke ponude i potražnje, resursne i infrastrukturne osnove, konkurentnosti te razvojnih potencijala, s jasnim zaključcima i preporukama za daljnji razvoj.

Ilok je najistočniji grad Hrvatske, smješten na obroncima Fruške gore uz Dunav, s bogatom poviješću i tradicijom vinogradarstva. Grad ima 5.045 stanovnika (2021.), suočen je s depopulacijom, ali se pozicionira kao važno središte vinskog, kulturnog i povijesnog turizma u istočnoj Hrvatskoj. Također, Ilok je treća destinacija u županiji po smještajnim kapacitetima (208 postelja u 2024.), s naglaskom na komercijalni smještaj u hotelu i turističkim naseljima. Ponuda je porasla u odnosu na 2019., ali kvaliteta smještaja i dodatnih sadržaja još uvijek zaostaje za razvijenijim destinacijama, posebice u skladu s trendovima u sličnim destinacijama koje se baziraju na enogastronomiji kao ključnom proizvodu.

U 2024. godini ostvareno je 5.515 dolazaka i 7.823 noćenja, uz dominantan udio domaćih gostiju (75 %). Potražnja je pala u odnosu na 2019., dijelom zbog renovacije hotela. Sezonalnost je slabo izražena, s blagim naglaskom na proljeće i jesen. Obzirom na resurse i atrakcije koje destinacija posjeduje, u odnosu na konkurenciju razina potražnje je suboptimalna te ima značajan prostor za napredak, posebice kako će se realizirati pojedine privatne inicijative. Detaljnije, Ilok ima značajne prirodne resurse u vidu Dunava i obronaka Fruške gore koji nude komparativne prednosti, naglašene s dugom baštinom vinogradarstva i vinarstva u destinaciji, a na što se nadovezuje i infrastruktura za aktivan turizam. Uz prirodne resurse, grad raspolaže i sa značajnom kulturno-povijesnom baštinom koji zajedno pružaju zaokruženu ponudu destinacije.

Po pitanju infrastrukture koja prati navedene resurse, trenutno stanje i sljedeće faze razvoja turizma u destinaciji mogu u većoj mjeri biti pokrivena s

trenutnom infrastrukturuom, kako komunalnom i digitalnom, tako i javnom turističkom infrastrukturuom, posebice nakon javnih investicija u proteklom razdoblju. Ipak, u duljem roku, od posebnog značaja za destinaciju bit će bolje prometno povezivanje s ostatkom županije i države, odnosno brži dostup od autoceste do destinacije, kao i naglasak na podizanje atraktivnosti Iloka na kruzingu turama Dunavom i povezano s time infrastrukture na pristaništu.

Osim same infrastrukture, trenutna razina dostupnosti osnovnih javnih, zdravstvenih, obrazovnih i komunalnih usluga zadovoljava i potrebe turizma u trenutnoj fazi, uz jasna postojeća ograničenja koja proizlaze iz demografskih trendova i manjka radne snage, odnosno manjka kvalificirane radne snage u turizmu, a za što će biti potrebno i jačanje suradnje s međunarodnim partnerima i uključivanje u europske projekte. Turistička zajednica grada Iloka koristi osnovne digitalne kanale (internetska stranica, društvene mreže), ali je prisutnost u medijima i promocija destinacije ograničena, s fokusom na manifestacije i vinsku ponudu. Potrebno je jačanje e-marketinga i promocije na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Zaključno, analiza pokazuje da Ilok ima snažnu resursnu osnovu i lokalnu prepoznatljivost u vinskom, kulturnom i prirodnom turizmu, ali su potrebni dodatni iskoraci u kvaliteti smještaja, razvoju dodatnih sadržaja, digitalizaciji i posebice promociji destinacije, kroz jačanje e-marketinga na nacionalnoj i međunarodnoj razini te kroz suradnju s dionicima u vinarstvu i podizanju kvalitete proizvoda i dodatnih usluga, posebice gastronomije, u vinarijama i vinskim podrumima.

ILOK ANALIZA STANJA

Naručitelj:

Turistička zajednica grada Iloka

Izvođači:

Tourism Lab d.o.o.

Bluerock International d.o.o.

1. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda	42
2. Pokazatelji održivosti na razini destinacije	46
3. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima	47
3.1. SWOT analiza	47
3.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma	47
3.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta	48
3.4. Identificiranje ciljeva	50
3.5. Mjere i aktivnosti	51
4. Smjernice i preporuke za dionike razvoja	54
4.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave	54
4.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu	55
4.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i u upravljanju turizmom u destinaciji	55
5. Popis projekata	56
5.1. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	56
5.2. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije	62

Profil odredišta Ilok

Karakteristika	Opis odredišta
Prometna povezanost	<ul style="list-style-type: none">• Auto cesta A3, silazak Lipovac• Državne ceste: D2• Županijske ceste: ŽC 4198, ŽC 4199, ŽC4200• Lokalne ceste: LC 46036 / Ilok (ŽC4200 – ŽC4199)• Putničko pristanište na Dunavu, dio plovnog puta E-80• Zračne luke: Osijek na 60 km i Beograd na 100 km udaljenosti
Udaljenost od glavnog grada i glavnih emitivnih tržišta	<ul style="list-style-type: none">• Udaljenost od Zagreba 331 km• Najbliža emitivna tržišta na neposrednoj udaljenosti su: Mađarska na 160 km Srbija u izravnom graničnom kontaktu BiH na 90 km
Geografska obilježja	<ul style="list-style-type: none">• Blago valovit na obroncima Fruške Gore prema ravnijem dijelu uz Dunav• Nadmorska visina od 79 – 200 m nadmorske visine
Klimatska obilježja	<ul style="list-style-type: none">• Prosječna godišnja temperatura zraka 10,7°C• Prosječna godišnja količina oborina 700-800 mm• Umjereno kontinentalna klima
Broj stalnih stanovnika, popis 2021.	<ul style="list-style-type: none">• 5 045 stanovnika• Gustoća naseljenosti: 39 st./km²
Broj turista Izvor: eVisitor	<ul style="list-style-type: none">• 2023.: 6 598• 2024.: 5 628Indeks: 85,30
Prosječna duljina boravka Izvor: eVisitor	<ul style="list-style-type: none">• 2023.: 1,47 dana• 2024.: 1,44 danaIndeks: 96,36
Turistički kapaciteti Izvor: eVisitor	<ul style="list-style-type: none">• Broj objekata: 33• Broj ležajeva: 254• Broj smještajnih jedinica: 109• Broj obveznika: 26
Ugostiteljski sadržaji	<ul style="list-style-type: none">• Restorani• Vinarije i vinske kušaoice
Najpopularnije turističke atrakcije	<ul style="list-style-type: none">• Srednjovjekovna jezgra Iloka• Dvorac Odescalchi• Crkva sv. Ivana Kapistrana• Iločki podrumi• Principovac• Interpretacijski centar Ilok – vrata Hrvatske, kurija Brnjaković• Rijeka Dunav i dunavski plovni put• Vinarije i vinogradi• Biciklistička ruta Dunav - Eurovelo 6• Kulturne i vinske manifestacije• Planinarske rute
Glavni turistički proizvodi	<ul style="list-style-type: none">• Kulturni turizam• Vinski turizam• Gastronomija• Turizam na unutarnjim vodama• Boravak u prirodi
Prostor – turističke zone i površine	<ul style="list-style-type: none">• Građevinska područja ukupno: 583,59 ha što čini 4,52% ukupne površine• Izgrađeni dio GP (T, TR): 509,49 ha što čini 3,95 % ukupne površine• Izgrađena površina građevinske zone turističke namjene iznosi 27,25 ha• Udio turističke zone gradnje u ukupnoj površini općine: 0,21 %

Turistička infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Primarna: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dvorac Odescalchi ▪ Stari iločki podrum ▪ Srednjovjekovna utvrda s panoramskom šetnicom ▪ Kurija Brnjaković ▪ Interpretacijski centar „Ilok – vrata Hrvatske“ ▪ Principovac ▪ Oznake biciklističkih ruta Dunav, Srijem i Put vinograda ▪ Turistička smeđa signalizacija ▪ Table s QR oznakama ▪ Table standardizacije za proizvode vinskog i kulturnog turizma i boravka u prirodi ▪ Odmorišta za bicikliste s opremom ▪ Oznake planinarskih i pješačkih staza ▪ Šetalište uz Dunav ▪ Prostori za sastanke i manje skupove u sastavu javnih i privatnih objekata ▪ Foto točka • Sekundarna: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tursko turbe ▪ Hamam ▪ Golf pucalište ▪ Tenis tereni ▪ Sportska dvorana ▪ Nogometna igrališta s klupskim prostorijama u Iloku, Bapskoj i Mohovu
---------------------------	---

Tablica 1.

Mapa dionika za:

- razvoj turizma u destinaciji Ilok
- izradu Plana upravljanja destinacijom Ilok

	Glavni dionici	Dionici na području destinacije	Aktivnosti
1.	Lokalne i regionalne vlasti	<ul style="list-style-type: none"> • Grad Ilok • Vukovarsko - srijemska županija 	Podržavaju, osiguravaju i omogućavaju razvoj turizma u destinaciji te realizaciju ključnih razvojnih projekata u turizmu.
2.	Turističke zajednice	<ul style="list-style-type: none"> • TZG • RTZ • TZG turističkog klastera Slavonija 	LTZ u izradi PUD koordinira ključne dionike povezujući resurse, mogućnosti i interese u razvojni dokument koji je u skladu s razvojem turizma u okruženju.
3.	Institucije	<ul style="list-style-type: none"> • Muzej grada Iloka • Gradska knjižnica i čitaonica Ilok 	Realizacijom aktivnosti doprinose aktiviranju lokalnog stanovništva, edukaciji, potiču valorizaciju resursa u smjeru održivog razvoja.
4.	Poduzetništvo, fizičke i pravne osobe	<ul style="list-style-type: none"> • Vlasnici smještaja • Ugostitelji • OPG-i • Vinarije 	Kao nositelji turističke ponude ključni za organizaciju i ponudu atraktivnih sadržaja u skladu s autentičnošću destinacije i zahtjevima turističkog tržišta.
5.	Lokalno stanovništvo	<ul style="list-style-type: none"> • Sveukupno stanovništvo destinacije 	Pridonose očuvanju identiteta destinacije na kojemu se temelji turistički razvoj.
6.	Udruge	<ul style="list-style-type: none"> • Udruga „Dolina mamuta“ • Udruga inovatora „Tesla“ • KUD Julije Benešić • Slovačko kulturno – prosvjetno društvo Ljudevit Štur • Sportske, kulturne, vinarske i ostale udruge 	Partneri u oblikovanju resursa u turističku ponudu u skladu s identitetom destinacije i održivim razvojem u interesu lokalnog stanovništva.

Tablica 2.

1. Potencijal za razvoj i podizanje razine kvalitete turističkih proizvoda

Resursi, sadržaji i ponuda Grada Iloka pripadaju slijedećim skupinama turističkih proizvoda:

1. Kulturni turizam
2. Vinski turizam
3. Gastronomija
4. Turizam na unutarnjim vodama
5. Boravak u prirodi

Turističke resurse i ponudu grada Iloka definiraju atrakcije visoke razine prepoznatljivosti. To se prvenstveno odnosi na visoko vrijednu kulturnu baštinu te vinski turizam. Posebnost destinacije je preklapanje dva spomenuta resursa gdje vinarstvo i vinogradarstvo predstavljaju dio kulturne materijalne i nematerijalne baštine. Tradicija vinarstva i vinogradarstva višestoljetna je i predstavlja dio kulturnog identiteta destinacije. Povijesni i kulturni temelji za razvoj vinskog turizma Ilok čine jednu od najkonkurentnijih destinacija vinskog turizma u Hrvatskoj. Kako bi se ova pozicija održala potreban je suvremeni pristup prezentaciji vina iločkih vinara u samoj destinaciji.

Kao prirodan slijed, gastronomija predstavlja resurs koji povezuje tradiciju, ali i prirodnu baštinu, rijeku Dunav. Dunav i obronci Fruške Gore također predstavljaju konkurentan turistički sadržaj zbog jedinstvenosti ponude.

Na Dunavu u Hrvatskoj uređeno je četiri putnička pristaništa, u Batini, Aljmašu, Vukovaru i Iloku. Pristanište u Vukovaru ostvaruje najveći promet putnika i broj pristajanja, a broj pristajanja u kontinuitetu, prije i nakon pandemije, ostvaruje povećanje i u putničkom pristaništu u Iloku. Brojni sadržaji aktivnog turizma i boravka u prirodi vezani su uz rijeku Dunav, ribolov, vožnje čamcima i šetnju. Duljina uređenih šetnica uz Dunav nije velika, ali predstavlja značajan resurs koji tek treba turistički valorizirati. Isto se odnosi na kupanje u Dunavu koje trenutno nije omogućeno na službenom kupalištu. Dunav u Iloku predstavlja turistički resurs za ostvarenje međunarodnog turističkog prometa, ali i domaćih posjetitelja.

Aktivnosti u prirodi vezane su i uz obronke Fruške gore kojima prolazi nekoliko utvrđenih planinarskih i pješačkih ruta. Na području Iloka nalazi se i najviša točka Vukovarsko – srijemske županije, a kraj zbog svoje prirodne atraktivnosti i uređenih staza, putova i vinograda sve češće predstavlja odredište za posjetitelje koji žele aktivan boravak u prirodi šetnjom i planinarenjem.

U narednoj tablici navedene su ključne atrakcije prema grupama turističkih proizvoda i usluga.

Trenutno stanje turističkog resursa odnosi se na najznačajnije sadržaje i postojeću ponudu unutar grupe turističkog proizvoda.

Potencijal za razvoj donosi prijedloge konkretnih aktivnosti u smjeru jačanja postojećeg ili stvaranja novog sadržaja unutar turističkog proizvoda u cilju podizanja tržišne konkurentnosti destinacije.

Marketinški potencijal opisuje stanje vidljivosti atrakcije u destinaciji, dostupnost informacija te potencijal utjecaja na ukupni image i tržišnu prepoznatljivost pojedinih proizvoda i destinacije u cjelini.

Turistički proizvod / resurs	Trenutno stanje	Potencijal za razvoj	Marketinški potencijal
Kulturni turizam			
Kulturno -povijesna baština	<ul style="list-style-type: none"> • Dvorac Odescalchi • Srednjovjekovna jezgra • Stari iločki podrum • Crkva sv. Ivana Kapistrana • Kurija Brnjaković • Principovac • Tursko turbe i hamam • Crkva sv. Petra i Pavla, Šarengrad • Crkva Blažene Djevice Marije, Bapska 	<p>Interpretacija i digitalizacija sadržaja i ponude.</p> <p>Kontinuirana briga o uređenju prostora.</p> <p>Kreiranje ruta vjerskog turizma.</p>	<p>Kao jedinstvene kulturne atrakcije Hrvatske, kulturna baština Iloka predstavlja snažan resurs za jačanje prepoznatljivosti i turističke konkurentnosti grada kao destinacije, ali i šireg destinacijskog okruženja.</p> <p>Kreiranje ključnih destinacijskih poruka kojima će se jačati prepoznatljivost destinacije.</p>
Kulturne manifestacije	<ul style="list-style-type: none"> • Iločka berba grožđa • Dani Julija Benešića 	<p>Organizacija novih događanja kojima će se isticati iznimna vrijednost prostora, sadržajnim kombiniranjem doživljaja.</p> <p>Unaprjeđenje i prilagodba postojećih događanja suvremenim trendovima organizacije događanja u cilju jačanja konkurentnosti i očuvanju tradicijskih manifestacija kao stvarnog odraza identiteta destinacije.</p>	<p>Organizacijsko i marketinško osnaživanje tradicijskih manifestacija u cilju integriranja i praćenja brend identiteta destinacije.</p>
Institucije u kulturi	<ul style="list-style-type: none"> • Muzej grada Iloka • Knjižnica 	<p>Sudjelovanje u kreiranju novih doživljaja interpretacijom kulturne baštine Iloka.</p>	<p>Isticanjem kulturnih i povijesnih posebnosti Iloka pridonijeti povećanju razine atraktivnosti i privlačnosti kulturne baštine kao i njezino približavanje interesima suvremenog turističkog tržišta.</p>
Vinski turizam			
Iločka vinska cesta	Jedina formirana vinska cesta Iloka	<p>Kreiranje novih vinskih ruta temeljenih na sortama, vinarijama ili nekom drugom elementu resursa.</p> <p>Proširenje vinske ceste na okolne vinograde u cilju kreiranja jedinstvenog vinskog doživljaja.</p> <p>Digitalizacija vinske rute.</p> <p>Edukacija u cilju razvoja i podizanja razine kvalitete vinskog turizma kao cjelogodišnje ponude.</p>	<p>Vino i sorta traminac dio su povijesnog i suvremenog identiteta Iloka na kojemu treba temeljiti turističko pozicioniranje, brendiranje i marketinške poruke.</p> <p>Kreiranje marketinških poruka i strategije pristupa tržištu vinskog turizma.</p>
Vinarije	30 vinarija (navedene u Analizi stanja, str. 13-14)	<p>Afirmacija ispunjavanja kriterija standardizacije kvalitete u vinskom turizmu - „Vinske priče Srijema“.</p> <p>Registracija većeg broja kušaonica vina.</p> <p>Organizacija tematskih vinskih kušanja tijekom godine u jednoj ili više vinarija</p>	<p>Tematska promocija pojedinih vinara kao dijela brenda vinskog turizma Iloka.</p>
Vinska događanja	<ul style="list-style-type: none"> • Vinkovo u Iloku • Ilok Wine&walk • Festival traminca • Noć vina • Danube Wine Fest 	<p>Organizacija manjih događanja, prezentacija i degustacija u vinarijama tijekom godine.</p>	<p>Brendiranje i promocija Iloka temeljena na jedinstvenim vinskim događanjima.</p>

IlokTURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ILOKA

Gastronomija			
Okusi Srijema i Slavonije	Dva ugostiteljska objekta, nositelja regionalne i nacionalne oznake ponude tradicijske gastronomije.	Isticanje srijemske kuhinje u ponudi ugostiteljskih objekata. Isticanje proizvoda lokalnih proizvođača. Kreiranje novih jela temeljenih na tradicijskim recepturama.	Promocija autentičnih okusa i lokalnih proizvođača i namirnica.
Ponuda specijaliteta od riječne ribe	Ponuda jela riječne ribe u ugostiteljskim objektima. Fiš bez kosti kao dio gastro brenda Iloka.	Organizacija dana posebne ponude samo specijaliteta od riječne ribe. Radionice sparivanja vina s riječnom ribom.	Brendiranje Iloka kao destinacije najboljih jela riječne ribe, tradicijskih i modernih izvedbi. Izdavanje gastro vodiča za specijalitete od riječne ribe.
Turizam na unutarnjim vodama			
Riječna krstarenja	Putničko pristanište u Iloku	Povećanje broja pristajanja. Povećanje broja ponude izleta. Povećanje broja kupljenih izleta.	Sudjelovanje na specijaliziranim sajmovima. Organizacija studijskih putovanja agencija. Korištenje zajedničkog vizuala riječnih pristaništa u RH. Nastavak označavanja pristaništa. Digitalizacija ponude dostupna agencijama i putnicima.
Vožnja Dunavom	Izletnički brod u pripremi za plovnost.	Sigurni termini za panoramske vožnje Sportske pripreme za veslače.	Promocija novog doživljaja rijeke i obale. Kombiniranje doživljaja u jedinstveni paket.
Ribolov	Lokalni ribiči i individualni ribolovci.	Ponuda lokalnih ribičkih vodiča. Mogućnost iznajmljivanje čamaca za ribolov na Dunavu.	Promocija ribolova kao novog doživljaja u kojem se spajaju doživljaji darova prirode i kreativnosti čovjeka. Nova dimenzija ribolova. Spajanje ribolova i gastronomije u jedinstveni novi doživljaj.
Boravak u prirodi			
Dunav	<ul style="list-style-type: none">• Ribolov na obali i rijeci• Plovidba lokalnim plovilima• Šetnja uz rijeku	Uređenje kupališta na Dunavu. Uređenje šetnica uz Dunav. Panoramska vožnja Dunavom.	Dunav, kao najveću rijeku u Hrvatskoj i srednjoeuropsku kulturnu odrednicu konkretnije koristiti samostalno i u suradnji s ostalim LTZ i RTZ u promociji destinacije.
Fruška Gora	<ul style="list-style-type: none">• Planinarske staze	Razvoj novih pješačkih i planinarskih ruta. Digitalizacija ruta i ponude.	Promocija novog doživljaja Srijema kao odredišta za planinarenje, boravak u prirodi. Promocija zdravog življenja kreiranjem doživljaja koji uključuju kretanje, boravak u prirodi, zdravu hranu, duhovnost te ostale elemente ponude destinacije.

Turističke usluge			
Smještaj	<ul style="list-style-type: none">• Broj objekata: 33• Vrste objekata: 4• Broj ležajeva: 254• Broj smještajnih jedinica: 109• Broj obveznika: 26	<p>Podizanje razine kvalitete smještaja i usluge.</p> <p>Uvođenje lokalne oznake autentičnosti i kvalitete.</p>	<p>Edukacija postojećih vlasnika smještajnih objekata o načinu promocije objekta i destinacije radi postizanja destinacijske promocijske sinergije.</p>
Ugostiteljstvo	<ul style="list-style-type: none">• restorani• Vinarije s kušaonicama	<p>Otvaranje novih vinskih i kušaonica ostalih proizvoda lokalnih proizvođača.</p> <p>Kulinarne i vinske radionice radi povećanja kvalitete usluge, atraktivnosti ponude i više razine kvalitete prezentacije u destinaciji.</p>	<p>Edukacija o načinu promocije objekta i destinacije radi postizanja destinacijske promocijske sinergije.</p>

Tablica 3.

2. Pokazatelji održivosti na razini destinacije

Popis obveznih i specifičnih pokazatelja za praćenje održivosti destinacije, izvor i evidentiranje podataka koji su potrebni za izračun pokazatelja, rokovi i načini praćenja održivosti definirani su Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/24).

Ilok se prema indeksu turističke razvijenosti za 2024. godinu nalazi u III kategoriji s indexom razvijenosti 17,81. Sukladno čl. 14. Zakona o turizmu, Planom upravljanja destinacijom prate se obvezni pokazatelji održivosti destinacije. Podaci potrebni za izračun obveznih pokazatelja objedinjeni su prikupljanjem iz sekundarnih izvora podataka koji su javno dostupni te iz evidencija, baza, registara organizacija i institucija prema kojima je upit prosljedila TZG Iloka.

Podaci dobiveni istraživanjem te svi prikupljeni podaci sukladno elementima pokazatelja održivosti, uneseni su u tablice obveznih pokazatelja Ministarstva turizma i sporta te su sastavni dio Plana upravljanja destinacijom grada Iloka za razdoblje 2025. – 2029.

Obvezni pokazatelji održivosti pokazuju vrijednosti dobivene unosom podataka u službenu tablicu Ministarstva turizma i sporta [MINTS, tablica "Izračun osnovnih pokazatelja"](#)

	Pokazatelj	Vrijednost/izračun
1.	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	0,73
2.	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom (prosječan postotak zadovoljnih ispitanika)	3,57
3.	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji	
4.	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom	77,77
5.	Broj organiziranih turističkih ambulanti	0
6.	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (m ³)	978
7.	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)	27,25
8.	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)	91,83
9.	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije (Kwh)	-462,95
10.	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika	Ne
11.	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem (05/2024)	743
12.	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji (u danima)	1,44
13.	Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i posluživanja hrane	
14.	Poslovni prihod gospodarskih subjekta (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja i usluživanja hrane	178.741
15.	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija	
16.	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom	
17.	Broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izgrađenog građevinskog područja JLS	11,15

Tablica 4.

3. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima

Sukladno Pravilniku o metodologiji izrade Plana upravljanja destinacijom, nakon provedene analize zadanih podataka pojedinačno i u Izvješću o analizi stanja te nakon analize pokazatelja održivosti, Planom upravljanja definira se turistički razvojni smjer destinacije. Razvojni smjer mora biti u skladu sa svim usvojenim strateškim dokumentima na razini destinacije u svim sektorima. Razvojni smjer definira se uvažavajući sve postojeće infrastrukturne, razvojne i marketinške okolnosti destinacije, a sastavni su dio razvojnog smjera mjere i aktivnosti kojima se planira ostvarenje razvojnog smjera u četverogodišnjem planskom razdoblju.

3.1. SWOT analiza destinacije Ilok

SNAGE <ul style="list-style-type: none">• tržišna prepoznatljivost destinacije• prepoznatljivost ključnih turističkih atrakcija destinacije• rast broja smještajnih kapaciteta novim ulaganjima• povoljan omjer vrijednosti za novac• međunarodna dostupnost riječnim putem• konkurentna ponuda riječnog krizinga• svijest lokalne zajednice o turizmu kao gospodarskoj perspektivi	SLABOSTI <ul style="list-style-type: none">• udaljenost od ključnog prometnog pravca, auto ceste A3• mali broj hotelskih kapaciteta• niska razina ulaganja u podizanje razine kvalitete ponude• niska razina samostalne promocije dionika korištenjem dostupnih kanala promocije• niska razina promocije destinacije• neuređenost destinacije• smanjeni broj usluga u destinaciji• loš sustav javnog prijevoza
PRILIKE <ul style="list-style-type: none">• rast interesa putnika za ključne turističke proizvode destinacije• turistički resursi za razvoj novih sadržaja destinacije za aktivni turizam i boravak u prirodi• Fondovi za ostvarenje potpora za razvoj sadržaja i usluga u destinaciji• Korištenje sredstava EU fondova u javnom i privatnom sektoru• Blizina dvije zračne luke	PRIJETNJE <ul style="list-style-type: none">• depopulacija• nedovoljan interes lokalnih vinara za bavljenje vinskim turizmom• nedostatak stručnog kadra za poslove u turizmu• međunarodne geopolitičke okolnosti koje utječu na pogranična područja• niska razina financijskog kapaciteta javnog sektora za ozbiljnija ulaganja u turističku infrastrukturu

3.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma

U identificiranju destinacijskih općih načela i ciljeva potrebno se voditi slijedećim načelima turizma: održivost, kvaliteta, pristupačnost, zadovoljstvo i sigurnost. Ciljevi turizma definirani su kao ekonomski, kulturološki, ekološki, socijalni i infrastrukturni.

Načela i ciljevi turizma definiraju se lokalno u skladu s općim načelima i ciljevima turizma, nacionalno definiranim Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. godine. Lokalna destinacija definira načela i ciljeve u skladu s trenutnim stanjem turizma u destinaciji, analizom resursa i potencijala, trendovima na turističkom tržištu, dostupnim izvorima financiranja i u skladu s operativno – organizacijskim kapacitetima destinacije u turističkom, gospodarskom i socijalnom kontekstu.

Opća načela destinacije temelje se na:

- primjeni održivog poslovanja u cilju rasta udjela turizma u ukupnom gospodarstvu destinacije
- podizanju i očuvanju kvalitete usluga u turizmu primjenom standarda kvalitete i edukacijom
- osiguravanju pristupačnosti destinacije svim skupinama posjetitelja
- doprinosu turizma ukupnom zadovoljstvu lokalnog stanovništva
- primjeni sigurnosnih standarda i protokola u sektoru turizma.

Opći ciljevi u razvoju turizma destinacije:

Opći ciljevi destinacije	Opis
Ekonomski	<ul style="list-style-type: none">• rast kvantitete i kvalitete turističkih usluga u destinaciji• povećanje duljine boravka u destinaciji• jačanje konkurentne tržišne pozicije• jačanje poduzetničke inicijative u turizmu
Kulturološki	<ul style="list-style-type: none">• Valorizacija i očuvanje kulturne baštine kroz turizam
Ekološki	<ul style="list-style-type: none">• doprinosi gospodarskom i održivom razvoju destinacije primjenom ekoloških standarda poslovanja
Socijalni	<ul style="list-style-type: none">• podizanje razine zadovoljstva lokalnog stanovništva• uključivanje lokalnog stanovništva u turističke inicijative• osnaživanje lokalnih ljudskih resursa edukacijom
Infrastrukturni	<ul style="list-style-type: none">• uređenjem turističke infrastrukture podizanje razine ukupne infrastrukturne opremljenosti destinacije

Tablica 5.

3.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta

Strateški ciljevi hrvatskog turizma definirani Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. godine su: cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam, turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu, konkurentan i inovativan turizam i otporan turizam.

Strategijom je također definirana i vizija hrvatskog turizma:

‘Poštujući prirodno i kulturno nasljeđe i jedinstveni identitet svih regija, stvorit ćemo održiv cjelogodišnji turizam poželjan za investicije, rad i život, koji doprinosi skladnom gospodarskom razvoju Hrvatske’.

U dokumentu „Pozicioniranje turizma grada Iloka“ iz 2024. godine, naručitelja TZ grada Iloka, izvršitelja Hrvatska udruga za turizam i ruralni razvoj „Klub članova Selo“, misija i vizija turizma grada Iloka definirane su:

„Ilok je destinacija koja svojim jedinstvenim iskustvima i atmosferom prožetom opuštajućim doživljajem uživanja u životu, emocionalno obogaćuje gosta i mijenja njegovu percepciju o životu koji treba svakodnevno slaviti.“

Uvažavajući nacionalne strateške razvojne ciljeve i viziju turizma te uvažavajući konkurentnu poziciju turizma u ukupnom gospodarskom razvoju destinacije, **strateški razvojni smjer** destinacije Ilok za naredno četverogodišnje razdoblje upravljanja turizmom definira se kao:

Gospodarski, socijalni i demografski oporavak i rast destinacije potaknut investicijama u turizmu, ostvarenim turističkim prometom, jačanjem lokalne poduzetničke inicijative, ulaganjima u razvoj novih sadržaja, podizanjem razine kvalitete turističkih usluga i promociju.

Iako izravan udio turizma u gospodarstvu Iloka nije velik, turizam predstavlja točku identiteta destinacije prije svega radi tržišno visoko konkurentnih atrakcija. Turizam, kao nastavak osnovne gospodarske djelatnosti destinacije - vinarstvo, može značajno doprinijeti pozitivnoj promjeni gospodarskih, socijalnih i demografskih kretanja u destinaciji. Ovakav rezultat može se ostvariti poticanjem poduzetništva, kreiranjem novih sadržaja i atrakcija, podizanju razine kvalitete uz zadržavanje vrijednosti za novac i edukacijom. Radi iznimno vrijedne kulturne baštine kao i podrške razvoju sektora, investicije i podrška javnih institucija u mijenjanju percepcije turizma kakav destinacija treba graditi i prezentirati, od presudne je važnosti.

U četverogodišnjem razdoblju obuhvaćenom ovim Planom upravljanja **strateški prioriteti upravljanja i razvoja turizma u destinaciji** su:

1. Razvoj turističke infrastrukture i uređenje destinacije

Uz zaštićenu kulturnu i prirodnu baštinu destinacije potrebna je viša razina opremljenosti turističkom infrastrukturom radi podizanja razine kvalitete i kreiranja doživljaja destinacije. Interpretacija sadržaja digitalizacijom, digitalizacija informacija, označavanje i opremanje destinacije predstavljaju važan element u podizanju razine kvalitete usluge i atraktivnosti destinacije.

Uređenje destinacije predstavlja jedan od najvažnijih elemenata koji doprinosi razini atraktivnosti i predstavlja svojevrsnu komunikaciju odredišta prema posjetiteljima o brizi, pažnji i poštovanju koje lokalna zajednica ima prema prostoru. Uređenje se odnosi kako na javne prostore grada tako i na uređenje i održavanje objekata koji nude turističke usluge. Za destinaciju koja je prepoznata po svojoj iznimnoj ljepoti koju čine prirodan konfiguracija prostora i očuvana kulturno – povijesna baština, održavanje i uređenje prostora je element koji takvu percepciju destinacije podržava ili narušava.

2. Razvoj i interpretacija novih sadržaja ključnih turističkih proizvoda

Brojni turistički resursi i atrakcije pružaju mogućnost oblikovanja novih i razvoja postojećih tematskih ruta u skladu s potrebama i interesima tržišta. Tematske rute oblikuju sadržaj i ponudu u svojevrsne tržišne pakete koji se kao takvi lakše tržišno pozicioniraju, prepoznaju i konzumiraju. Postojeće rute, primjerice Iločku vinsku cestu, potrebno je nadograđivati i sadržajno obogaćivati kako bi zadržala konkurentnost. Jačanje povezanosti lokalnih dionika u turizmu ključno je za utvrđivanje i funkcioniranje ovakvih ruta koje prvenstveno čine dionici i njihova ponuda.

3. Promocija destinacije

Destinacija ima stratešku marketinšku prednost jer je na domaćem tržištu snažno prepoznata po svojim glavnim atrakcijama. Iako je grad, destinacija nije standardna city break destinacija nego destinacija kombinacije više različitih doživljaja uz tri dominantna turistička proizvoda: kulturni turizam, vinski turizam, riječna krstarenja. Posebnost ovakve ponude su proizvodi koji su konkurentni na domaćem, ali i inozemnim tržištima. Proizvod riječnih krstarenja u ovoj fazi razvoja namijenjen je isključivo inozemnom tržištu. Snažne i konkurentne sadržaje u okviru navedenih turističkih proizvoda potrebno je marketinški oblikovati u ključne teme i poruke te sustavno i jasno destinaciju kontinuirano promovirati. Proizvod riječnih krstarenja potrebno je promovirati na nacionalnoj razini. Osim događanja, destinacija kontinuirano treba svoju tržišnu poziciju graditi na ključnim atrakcijama u cilju cjelogodišnjeg turističkog rasta.

4. Osnaživanje konkurentnosti lokalnih dionika u turizmu

Rast ponude i sadržaja, podizanje razine kvalitete usluge i snažnija uključenost lokalnih dionika u pozicioniranje turizma unutar destinacije, nužni su preduvjeti održivog i pozitivnog turističkog razvoja. Ilok nije prostorno velika destinacija i u kontekstu opće pozicije turizma kao dijela gospodarskog razvoja, ali i prepoznatljivog identiteta destinacija kontinentalne Hrvatske, predstavlja destinaciju koja se izdvaja u odnosu na konkurentske destinacije. Turizam se u Iloku nastavlja na osnovnu gospodarsku djelatnost i u tome je njegov najveći potencijal rasta. Osnaživanje lokalnih dionika u smjeru turističke djelatnosti sustavom potpora, edukacijama kao i provođenjem aktivnosti internog marketinga pridonijeti ukupnom turističkom rastu s pozitivnim gospodarskim, socijalnim i demografskim rezultatima.

3.4. Identificiranje ciljeva

U skladu sa strateškim prioritetima, destinacija Ilok definira slijedeće **specifične ciljeve**:

1. Povećati atraktivnost sadržaja kulturne i prirodne baštine ulaganjem u turističku i ostalu infrastrukturu.
2. Kreiranjem novih ruta i turističkom interpretacijom osnažiti motive dolaska u destinaciju i produljiti duljinu boravka turista.
3. Edukacijom, sustavom potpora i internim marketingom osnažiti dionike u zajedničkom upravljanju održivim turističkim razvojem i promociji destinacije.
4. Promocija turističkih atrakcija i sadržaja koji doprinose kontinuiranom turističkom prometu i rastu destinacije.

3.5. Mjere i aktivnosti

Strateški prioritet: Razvoj turističke infrastrukture i uređenje destinacije

Mjera: Razvoj turističke infrastrukture u interpretaciji prirodne i kulturne baštine

Aktivnosti:

1. Uređenje izletišta za boravak u prirodi
2. Označavanje tematskih ruta
3. Uređenje tematskih odmorišta
4. Interpretacija prirodnih atrakcija u prostoru
5. Održavanje postojeće turističke infrastrukture

Izvor financiranja: EU fondovi, nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Iloka

Nositelj provedbe: TZG Iloka, Grad Ilok

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: podizanje razine atraktivnosti proizvoda i destinacije, otvaranje novih tržišta, povećanje turističkog prometa, očuvanje prirodne baštine održivim turističkim razvojem, podizanje razine kvalitete života lokalnog stanovništva.

Strateški prioritet: Razvoj turističke infrastrukture i uređenje destinacije

Mjera: Razvoj infrastrukture u funkciji turizma na unutarnjim vodama

Aktivnosti:

1. Uređenje i obnova putničkog pristaništa
2. Izgradnja prateće infrastrukture uz putničko pristanište

Izvor financiranja: EU fondovi, nacionalni fondovi, sredstva JLS

Nositelj provedbe: Grad Ilok, Lučka uprava Vukovar, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: otvaranje novih tržišta, povećanje broja pristajanja, povećanje turističkog prometa, očuvanje prirodne baštine održivim turističkim razvojem, podizanje razine kvalitete života lokalnog stanovništva.

Strateški prioritet: Razvoj turističke infrastrukture i uređenje destinacije

Mjera: Uređenje destinacije

Aktivnosti:

1. Uređenje destinacije u skladu s prirodom i kulturnim identitetom
2. Nabava višegodišnje dekoracije u skladu s događanjima u destinaciji

Izvor financiranja: EU fondovi, nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Iloka

Nositelj provedbe: Grad Ilok

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: podizanje razine atraktivnosti destinacije, turističkih proizvoda i kvalitete života lokalnog stanovništva.

Strateški prioritet: Razvoj i interpretacija novih sadržaja ključnih turističkih proizvoda

Mjera: Razvoj sadržaja turističkih proizvoda

Aktivnosti:

1. Digitalizacija sadržaja i informacija korištenjem suvremenih digitalnih tehnologija
2. Kreiranje novih tematskih ruta temeljenih na kulturnoj i prirodnoj baštini

Ilok

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ILOKA

Izvor financiranja: EU fondovi, nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Iloka

Nositelj provedbe: TZG Iloka, Grad Ilok

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: stvaranje cjelogodišnje atrakcije u promociji kulturne baštine, stvaranje novog motiva dolaska u destinaciju, podizanje atraktivnosti destinacije, poticanje kreativnosti i motivacije lokalnih dionika u promociji turizma, očuvanje kulturne baštine suvremenim alatima promocije, povećanje turističkog prometa.

Strateški prioritet: Razvoj i interpretacija novih sadržaja ključnih turističkih proizvoda

Mjera: Unaprjeđenje događanja i manifestacija

Aktivnosti:

1. Nabava opreme potrebne za unaprjeđenje događanja
2. Brendiranje događanja i manifestacija u skladu s brend identitetom destinacije
3. Unaprjeđenje sadržaja događanja i manifestacija prilagođeno ključnim interesnim skupinama

Izvor financiranja: EU fondovi, nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Iloka

Nositelj provedbe: TZG Iloka, Grad Ilok

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: osnaživanje motiva dolaska u destinaciju, podizanje razine atraktivnosti destinacije, poticanje kreativnosti i motivacije lokalnih dionika u promociji turizma, povećanje turističkog prometa.

Strateški prioritet: Promocija destinacije

Mjera: Priprema promotivnih alata

Aktivnosti:

1. Kreiranje ključnih poruka prema grupama turističkih proizvoda
2. Ažuriranje foto i video arhive
3. Prilagodba web stranice
4. Uspostava sustava komunikacije s posjetiteljima

Izvor financiranja: EU fondovi, nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Iloka

Nositelj provedbe: TZG Iloka, Grad Ilok

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: jačanje prepoznatljivosti destinacije, bolja dostupnost informacija, povećanje turističkog prometa.

Strateški prioritet: Promocija destinacije

Mjera: On line i off line promocija

Aktivnosti:

1. On line kampanje promocije događanja i ključnih sadržaja turističkih proizvoda
2. U suradnji s HTZ-om i RTZ-ima promocija sadržaja riječnih krstarenja na međunarodnim tržištima
3. Suradnja s turističkim novinarima
4. Studijska putovanja agenata

Izvor financiranja: EU fondovi, nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Iloka

Nositelj provedbe: TZG Iloka, Grad Ilok

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: jačanje prepoznatljivosti destinacije, povećanje turističkog prometa, poticanje investicija u turizmu, aktiviranje lokalnih resursa u funkciji turizma.

Ilok

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ILOKA

Strateški prioritet: Promocija destinacije

Mjera: Jačanje snage brenda destinacije

Aktivnosti:

1. Izrada destinacijskih promo materijala
2. Ujednačeno korištenje destinacijskih poruka i simbola od strane svih dionika u turizmu

Izvor financiranja: EU fondovi, nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Iloka

Nositelj provedbe: TZG Iloka, Grad Ilok

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: jačanje prepoznatljivosti destinacije, povećanje turističkog prometa, poticanje investicija u turizmu, aktiviranje lokalnih resursa u funkciji turizma.

Strateški prioritet: Osnaživanje konkurentnosti lokalnih dionika u turizmu

Mjera: Sustav potpora u turizmu

Aktivnosti:

1. Potpore za uvođenje novih sadržaja u ponudu
2. Potpore za podizanje razine kvalitete usluge

Izvor financiranja: sredstva JLS, nacionalni fondovi

Nositelj provedbe: TZG Iloka, Grad Ilok

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: osnaživanje sektora turizma u ukupnom gospodarstvu grada, povećanje sadržaja i ponude u destinaciji, podizanje razine kvalitete sadržaja i usluga, povećanje turističkog prometa, podizanje razine kvalitete života lokalnog stanovništva.

Strateški prioritet: Osnaživanje konkurentnosti lokalnih dionika u turizmu

Mjera: Edukacija i interni marketing

Aktivnosti:

1. Tematske edukacije za grupe dionika
2. Organizacija lokalnog umrežavanja

Izvor financiranja: nacionalni fondovi, sredstva JLS, sredstva TZG Iloka

Nositelj provedbe: TZG Iloka, Grad Ilok

Rok izvršenja: 2029.

Očekivani rezultati mjere: osnaživanje sektora turizma u ukupnom gospodarstvu grada, podizanje razine kvalitete sadržaja i usluga, povećanje turističkog prometa, podizanje razine kvalitete života lokalnog stanovništva.

4. Smjernice i preporuke za dionike razvoja

U cilju koordinirane i učinkovite realizacije strateških smjernica, mjera i aktivnosti definiranih Planom upravljanja destinacijom, proizašlih iz analize stanja u destinaciji, stanja na tržištu, SWOT analize i mogućnosti ostvarenja u četverogodišnjem razdoblju, donose se smjernice i preporuke za ključne dionike u destinaciji, nositelje realizacije Plana upravljanja.

4.1. Smjernice i preporuke za jedinicu lokalne samouprave

Grad Ilok jedinstvena je destinacija kontinentalne Hrvatske iz nekoliko razloga koji predstavljaju stratešku prednost grada u daljnjem razvoju turističke ponude i rastu turističkih rezultata. Uz iznimno vrijedne i prepoznatljive kulturno – povijesne atrakcije riječ je o destinaciji koja raspolaže i s ključnim proizvodom namijenjenom isključivo inozemnom tržištu – riječni krizing kao i destinaciji čija se ponuda iz segmenta drugog ključnog turističkog proizvoda – vinskog turizma, izravno nadovezuje na osnovnu gospodarsku granu grada – vinarstvo. S ovakvim ulaznim resursnim temeljima i vrijednostima Ilok ima ključne adute za sustavan i strateški pristup razvoju turizma kao dijelu gospodarskog, socijalnog i demografskog razvoja destinacije. Lošija prometna povezanost predstavlja otegotnu okolnost, no uz valjan pristup ključnih dionika prema turizmu u destinaciji kao i ciljanu promociju, prometna povezanost nikako ne predstavlja prepreku ostvarenju održivog turističkog razvoja i rasta. Iako su lokalni dionici svjesni iznimne vrijednosti destinacije i njezinih resursa percepcija turizma uokvirena je u standardnu formu obilaska ključnih atrakcija te posjet najvažnijim događanjima. Upravo u dijelu ponude manifestacija i događanja, u posljednjih pet godina dogodio se najveći pomak. No, događanja ne predstavljaju resurs za cjelogodišnji turizam koji će značajnije doprinijeti ukupnom podizanju kvalitete života lokalne zajednice. Stvarni potencijal turističkog razvoja Iloka kao i pozitivni učinci koje turizam može ostvariti u lokalnoj zajednici nadmašuju trenutnu percepciju i status turizma u odnosu na ostale gospodarske grane grada.

Sve brojnije investicije u smještajne kapacitete Iloka nameću nužnost i potrebu ulaganja u turističku infrastrukturu i promociju. Smještajni kapaciteti i turističke usluge u cjelini osnova su i temelj turističkog razvoja, no na suvremenom turističkom tržištu nikako ne dovoljan. Atraktivne, posebice kontinentalne destinacije, moraju nuditi konkurentan sadržaj, visoko kvalitetne turističke usluge i optimalan omjer vrijednosti za novac. Ulaganje u sadržaje i turističku infrastrukturu posao je i zadaća i za javni i za privatni sektor u odnosu povezanosti, a može se reći i ovisnosti. Razvoja kontinentalne destinacije nema bez ravnomjernog ulaganja napora, organizacijskih i financijskih, i javnog i privatnog sektora.

Kontinuirana podrška turističkom razvoju ulaganjem u sadržaje, promociju i sustav potpora poduzetništvu u turizmu nužni su uvjeti turističkog razvoja. Jedinica lokalne samouprave potporom radu lokalne turističke zajednice treba osigurati kontinuirano osnaživanje tržišne pozicije i turističkog identiteta grada. Sustavom potpora javnom i privatnom sektoru izravno se utječe na smjer razvoja sadržaja kao i na razinu njihove kvalitete. Vinski turizam U Hrvatskoj prolazi fazu intenzivnog rasta, kako po obujmu potražnje tako i u pogledu kvalitete ponude čime Hrvatska zauzima sve konkurentniju poziciju na turističkoj karti europskih vinskih destinacija. Ilok na vinskoj karti Hrvatske zauzima posebno i visoko konkurentno mjesto, no vinski turizam kao podupiruća djelatnost vinarstvu u Iloku bilježi vrlo spori rast. U tom smislu, doprinos jedinice lokalne samouprave poticanju razvoja vinskog turizma ima svoja ograničenja, ali i realne potencijale koje je u narednom razdoblju potrebno aktivirati.

Ulaganja u infrastrukturu i uređenje destinacije doprinose prije svega kvaliteti života lokalnog stanovništva, ali predstavljaju nužnost i preduvjet razvoja grada kao održive i privlačne destinacije. Planirana ulaganja u putničko pristanište na Dunavu i sva prateća infrastrukturna ulaganja izravno stvaraju uvjete za razvoj proizvoda riječnog krizinga. Potencijal koji rijeka Dunav ima u turističkom proizvodu turizma na unutarnjim vodama predstavlja jednu od najvećih konkurentskih prednosti destinacije na hrvatskom i okolnim tržištima. Za razvoj svim segmenata i sadržaja turizma na unutarnjim vodama potrebna su ulaganja u infrastrukturu, opremanje i edukaciju.

4.2. Smjernice i preporuke za turističku zajednicu

Turistička zajednica grada Iloka obavlja zadaće definirane Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Za obavljanje zakonskih zadaća Turističkoj zajednici grada Iloka nužna je financijska i organizacijska podrška jedinice lokalne samouprave. Uz ograničene vlastite resurse, turistička zajednica u ovisnosti je o podršci jedinice lokalne samouprave i u širem kontekstu od suradnje na razvoju destinacije. Ovakva situacija nije neuobičajena za manje kontinentalne destinacije, a razina razumijevanja, suradnje i koordinacije je visoka. Ovakav odnos može predstavljati konkurentsku prednost pod uvjetom jasnog razumijevanja uloga svih sudionika te usmjerenosti prema zajedničkim ciljevima i strateškom razvoju.

U razdoblju obuhvaćenom ovim Planom upravljanja destinacijom, turistička zajednica treba pojačati aktivnosti na razvoju novih turističkih sadržaja, transformaciji lokalnih resursa u tržišno prepoznatljive turističke proizvode, digitalizaciji informacija primjenom suvremenih digitalnih tehnologija te aktivnostima internog marketinga intenzivirati komunikaciju i suradnju s lokalnim dionicima. Poseban naglasak treba staviti na ciljanu, strukturiranu i snažniju promociju destinacije. Nastaviti s oblikovanjem prirodnih resursa destinacije u konkurentne turističke sadržaje povezujući ih s ostalom ponudom destinacije, prije svega lokalnom hranom i smještajem u autentičnom okruženju. Održavanje i razvoj turističke infrastrukture trebaju pratiti razvoj sadržaja radi postizanja i održavanja visoke razine kvalitete usluga u turizmu i kreiranja doživljaja.

4.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji

Razumijevanje i podrška uloge pojedinih dionika u destinaciji, pravovremena informiranost u planove razvoja u turizmu, jačanje interesa za razvoj destinacije u cjelini, razumijevanje važnosti doprinosa svakog pojedinog dionika u ukupnom turističkom razvoju destinacije te intenzivnija podrška promociji destinacije osnovne su smjernice za ostale dionike u razvoju turizma destinacije. Iako ulaganja u turistički sektor primarno ovise o poslovnim interesima svakog pojedinog poduzetnika, doprinos razvoju turizma moguće je ostvariti i proaktivnim pristupom prema cjelokupnom turističkom razvoju destinacije, uz maksimalno korištenje postojećih kapaciteta i potencijala dionika u lokalnom turističkom gospodarstvu.

Potrebno je unaprijediti komunikaciju dionika javnog sektora s javnim i privatnim turističkim dionicima — od pravovremene razmjene informacija važnih za promociju destinacije do usklađenog planiranja zajedničkih aktivnosti. Zajedničke aktivnosti kao rezultat intenzivnije i koordinirane komunikacije mogu se realizirati u dijelu internog marketinga, ali i organizacije manjih događanja koja mogu postati novi motiv dolaska u destinaciju. Takav pristup omogućio bi maksimalnu valorizaciju aktivnosti svakog pojedinog dionika te generirao osjetan pozitivni sinergijski učinak na ukupni razvoj turizma u destinaciji.

5. Popis projekata

5.1. Popis projekata koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije

Projekt: Iločka berba grožđa			
Opis projekta	Tradicionalna i najveća iločka manifestacija je višednevno događanje početkom rujna. U organizaciju i program manifestacije uključena je cijela lokalna zajednica, institucije, udruge, gospodarstvenici. Nositelj manifestacije je Grad Ilok. Događanja traju tjedan dana, a najvažniji kulturno – zabavni i gospodarski dio manifestacije odvija se tijekom vikenda, a započinje otvorenjem.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Manifestacija doprinosi povećanju turističkog prometa, zadovoljstvu lokalnog stanovništva, zadovoljstvu ukupnog boravka posjetitelja u destinaciji, povećanju udjela djelatnosti u turizmu u ukupnom gospodarstvu destinacije.		
Nositelj projekta	Grad Ilok TZG Iloka	Lokacija provedbe	Ilok
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	100.000,00 eura		
Izvori financiranja	Grad Ilok, TZG Iloka, sponzori, nacionalni fondovi		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: Događanja i manifestacije na području grada Iloka			
Opis projekta	Tijekom godine na području grada održavaju se različita tematska događanja od kojih izdvajamo: Vinkovo u Iloku, Festival traminca, Epic ride, Dunav Wine Fest, Mamut fest, Noć vina, Dani Julija Benešića. Određena manja tematska događanja vezana uz vlastite objekte i/ili ponudu, organiziraju i privatni dionici, a promotivnu podršku daje TZG Iloka.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Povećanje turističkog prometa, zadovoljstva lokalnog stanovništva, zadovoljstva ukupnim boravkom posjetitelja u destinaciji, povećanje udjela djelatnosti u turizmu u ukupnom gospodarstvu destinacije.		
Nositelj projekta	Grad Ilok TZG Iloka Privatni poduzetnici	Lokacija provedbe	Ilok
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	50.000,00 eura		
Izvori financiranja	Grad Ilok, TZG Iloka, sponzori, nacionalni fondovi		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: Razvoj turističkih proizvoda

Opis projekta	Turistički resursi destinacije oblikovati će se u nove sadržaje i ponudu koji će doprinijeti kreiranju novih i osnaživanju postojećih motiva dolaska u destinaciju. Razvoj sadržaja realizirati će se kreiranjem ponude za boravak u prirodi, vjerski turizam, proširenje ponude vinskog turizma i gastronomije te obogaćivanje sadržaja manifestacija i događanja u cilju jačanja interesa ciljanih tržišnih skupina posjetitelja. Daljnja valorizacija postojećeg sustava standardizacije kvalitete ponude u tri ključna turistička proizvoda radi jačanja prepoznatljivosti i konkurentnosti ponude.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Povećanje turističkog prometa, zadovoljstva lokalnog stanovništva, zadovoljstva ukupnim boravkom posjetitelja u destinaciji, povećanje udjela djelatnosti u turizmu u ukupnom gospodarstvu destinacije, očuvanje i uređenje okoliša i prirodne baštine.		
Nositelj projekta	Grad Ilok TZG Iloka	Lokacija provedbe	Ilok
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	60.000,00 eura		
Izvori financiranja	Grad Ilok, TZG Iloka, sponzori, nacionalni fondovi		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: Razvoj turističke infrastrukture

Opis projekta	Ulaganje u održavanje i razvoj primarne i sekundarne turističke infrastrukture održavanjem postojećih oznaka i sadržaja, označavanje novih sadržaja posebice tematskih ruta, opremanje sadržaja u cilju povećanja atraktivnosti i pristupačnosti destinacije. Uređenje destinacije u skladu s kulturnim i prirodnim identitetom u cilju podizanja atraktivnosti.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Povećanje turističkog prometa, zadovoljstva lokalnog stanovništva, zadovoljstva ukupnim boravkom posjetitelja u destinaciji, povećanje udjela djelatnosti u turizmu u ukupnom gospodarstvu destinacije, povećanje pristupačnosti destinacije.		
Nositelj projekta	Grad Ilok TZG Iloka	Lokacija provedbe	Ilok
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	50.000,00 eura		
Izvori financiranja	Grad Ilok, TZG Iloka, sponzori, nacionalni fondovi		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: Promocija i jačanje brenda destinacije

Opis projekta	Oblikovanje ključnih poruka o ponudi destinacije, kontinuirana on line i off line promocija prema donesen godišnjem planu, uključivanje lokalnih dionika u cjelovitu promociju destinacije. U suradnji sa sustavom TZ intenziviranje komunikacije s tržištem riječnog krugu, korištenje svih promotivnih alata, izrada promotivnih materijala i unaprjeđenje digitalne promocije.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Povećanje turističkog prometa, zadovoljstva lokalnog stanovništva, zadovoljstva ukupnim boravkom posjetitelja u destinaciji, povećanje udjela djelatnosti u turizmu u ukupnom gospodarstvu destinacije.		
Nositelj projekta	Grad Ilok TZG Iloka	Lokacija provedbe	Ilok
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	50.000,00 eura		
Izvori financiranja	Grad Ilok, TZG Iloka, sponzori, nacionalni fondovi		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: Edukacija i interni marketing

Opis projekta	Edukacijama će se doprinijeti podizanju razine kvalitete usluge, promociji te povezivanju dionika u destinaciji. Edukacija će biti u okvirima ključnih turističkih proizvoda te potreba dionika. Aktivnostima internog marketinga želi se jačati pozicija turizma i usmjeravati razvoj kao održivosti i kvaliteti kao doprinosu ukupnom oporavku i napretku destinacije.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Povećanje turističkog prometa, zadovoljstva lokalnog stanovništva, zadovoljstva ukupnim boravkom posjetitelja u destinaciji, povećanje udjela djelatnosti u turizmu u ukupnom gospodarstvu destinacije.		
Nositelj projekta	Grad Ilok TZG Iloka	Lokacija provedbe	Ilok
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	15.000,00 eura		
Izvori financiranja	Grad Ilok, TZG Iloka, sponzori, nacionalni fondovi		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: Potpore poduzetnicima u turizmu			
Opis projekta	Sustavom potpora želi se aktivno utjecati na smjer, kvalitetu i brojnost turističkih sadržaja poticanjem gospodarstvenika i svih dionika za uobličavanjem i tržišnim pozicioniranjem ponude. Potpore se odnose na realizaciju strateških prioriteta održivog upravljanja destinacijom: otvaranje kušaonica, uvođenje novih sadržaja, ambijentalno uređenje okoliša.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Povećanje turističkog prometa, zadovoljstva lokalnog stanovništva, zadovoljstva ukupnim boravkom posjetitelja u destinaciji, povećanje udjela djelatnosti u turizmu u ukupnom gospodarstvu destinacije, očuvanje i uređenje okoliša i prirodne baštine, povećanje pristupačnosti destinacije.		
Nositelj projekta	Grad Ilok TZG Iloka	Lokacija provedbe	Ilok
Početak realizacije	2025.	Završetak realizacije	2029.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	50.000,00 eura		
Izvori financiranja	Grad Ilok, TZG Iloka, sponzori, nacionalni fondovi		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: Izrada prostornog plana nove generacije putem elektroničkog sustava „ePlanovi“ za Grad Ilok			
Opis projekta	Izrada izmjene i dopune trenutno važećeg Prostornog plana uređenja Grada, koji je izrađen kao prostorni plan stare generacije, a izmjenama i dopunama Plan će se izraditi u formi prostornog plana nove generacije, što je i osnovni cilj provedbe postupka prema Odluci izrađenoj u „ePlanovima“. U sadržajnom smislu nisu predviđena konceptualna odstupanja, već samo eventualne manje izmjene i dopune radi prilagodbe Plana novim propisima i omogućavanje provedbe zaprimljenih inicijativa građana i pravnih osoba, kao i omogućavanje provedbe gradskih projekata u svrhu razvoja javne i društvene infrastrukture na području Grada. Izrada izmjene i dopune prostornog plana lokalne razine Grada Iloka nove generacije i Prostornog plana uređenja grada Iloka izradit će se putem elektroničkog sustava „ePlanovi“ sukladno Zakonu o prostornom uređenju. Po završetku izrade Prostornog plana nove generacije koji će biti usvojen od strane predstavničkog tijela lokalne samouprave, isti će biti vidljiv u Informativnom sustavu prostornog uređenja (ISPU) putem elektroničkog sustava „ePlanovi“, kao i Odluka o donošenju izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Iloka.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Doprinos dostupnosti i transparentnosti podataka u cilju učinkovitijeg planiranja održivog razvoja, očuvanja i uređenja okoliša.		
Nositelj projekta	Grad Ilok	Lokacija provedbe	Grad Ilok
Početak realizacije	19.6.2024.	Završetak realizacije	30.6.2026.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	30.000,00 eura		
Izvori financiranja	Sredstva Europske unije iz Mehanizma za oporavak i otpornost (Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026.)		
Potrebna studijska/ projektna dokumentacija	Ne		

IlokTURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ILOKA

Projekt: Izgradnja spomenika braniteljima u Iloku – faza I.			
Opis projekta	Izgradnja spomenika braniteljima pored ambulante u Iloku s dječjim igralištem te spomen parkom.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Povećati atraktivnost sadržaja povijesne baštine.		
Nositelj projekta	Grad Ilok	Lokacija provedbe	Grad Ilok
Početak realizacije	11.12.2024.	Završetak realizacije	15.2.2026.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	49.163,90 eura		
Izvori financiranja	Ministarstvo hrvatskih branitelja		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Projekt izgradnje spomenika - završetak radova II. faze u 2026./2027. godini		

Projekt: Statička i geomehanička istraživanja u dvorcu Odescalchi u Iloku			
Opis projekta	Projekt obuhvaća statička i geomehanička istraživanja u Dvorcu Odescalchi u Iloku i to: geodetske radove, ispitivanja instalacija, geotehničke terenske i laboratorijske radove, izradu geotehničkog elaborata, konstruktorske radove, tehnička opažanja te završno izvješće o ocjeni stanja objekta te idejno rješenje za potrebne intervencije.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Očuvanje kulturne baštine, učinkovitije planiranje održivog razvoja, podizanje razine sigurnosti.		
Nositelj projekta	Grad Ilok	Lokacija provedbe	Grad Ilok
Početak realizacije	28.2.2025.	Završetak realizacije	23.2.2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	125.687,50 eura		
Izvori financiranja	Ministarstvo kulture i medija		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: Oltar sv. Roka, Ilok			
Opis projekta	Autorsko djelo konzervatorsko-restauratorskih radova – uklanjanje preslika, stolarska sanacija i konsolidacija oltara sv. Roka, iz grobljanske kapele sv. Roka te nadoknada osnove, retuš, pozlata, lakiranje, transport i montaža.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Očuvanje kulturne baštine, podizanje atraktivnosti destinacije, povećanje turističkog prometa, podizanje razine zadovoljstva lokalnog stanovništva.		
Nositelj projekta	Grad Ilok	Lokacija provedbe	Grad Ilok
Početak realizacije	31.3.2025.	Završetak realizacije	Rujan 2026.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	25.259,76 eura		
Izvori financiranja	Ministarstvo kulture i medija		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

Projekt: Plavi Dunav – Iločka inicijativa za razvoj plavog gospodarstva			
Opis projekta	Grad Ilok će u sklopu projekta organizirati tri manifestacije: Iločki kotlić, Okusi Dunava i Šaregradska fišijada – promotivno-edukativne događaje kojima se ističe važnost ribarstva i konzumacije ribe u svakodnevnoj prehrani. Kroz povezivanje ribarstva s tradicijom i lokalnom gastronomijom, manifestacije će potaknuti veću potrošnju ribe među lokalnim stanovništvom, obogatiti turističku ponudu i pridonijeti očuvanju lokalnog identiteta. Također će biti provedene dvije eko-akcije čišćenja Dunavca i Dunava, uz uključivanje lokalne zajednice, volontera i udruga, s ciljem zaštite okoliša i jačanja svijesti o održivom upravljanju vodenim ekosustavima. U projekt će kroz niz aktivnosti prilagođenih djeci predškolske dobi biti uključen i DV Crvenkapica Ilok. Planiran je jednodnevni izlet u Karlovac u akvarij slatkovodne ribe, gdje će djeca na interaktivan način upoznati raznolikost slatkovodnog ribljeg svijeta i važnost očuvanja voda. Kroz projekt će se nabaviti i didaktička oprema za igru s vodom i pijeskom, kako bi djeca igru mogla razvijati senzomotoričke vještine i tako istovremeno stjecati osnovna znanja o vodi, riječnim ekosustavima i ribarstvu. Uz to, bit će postavljen edukativni stup s rotirajućim kockama s motivima iz riječnog ribarstva, koji će služiti kao govorno-poticažno sredstvo za razvoj jezika, komunikacije i usvajanje novih pojmova vezanih uz ribarstvo.		
Doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti	Očuvanje prirodne baštine, podizanje razine atraktivnosti destinacije i zadovoljstva lokalnog stanovništva, održivi turistički razvoj.		
Nositelj projekta	Grad Ilok	Lokacija provedbe	Grad Ilok
Početak realizacije	Veljača 2025.	Završetak realizacije	Travanj 2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	55.242,41 eura		
Izvori financiranja	FLAG-a Dunav Sava , Ministarstvo poljoprivrede i ribarstva		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

5.2. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije

Projekt: Izgradnja i opremanje vatrogasnog doma u Iloku			
Opis projekta	Projekt izgradnje i opremanja vatrogasnog doma u Iloku omogućit će modernu infrastrukturu i suvremenu opremu, unaprijediti operativnu spremnost vatrogasne postrojbe te značajno povećati sigurnost građana. Istovremeno, projekt će poticati prilagodbu klimatskim promjenama, smanjenje rizika od katastrofa i jačanje otpornosti zajednice kroz implementaciju energetske učinkovite infrastrukture i edukaciju o zaštiti okoliša.		
Doprinos ostvarenju strateškog cilja	Ulaganje u infrastrukturu, podizanje razine sigurnosti u destinaciji, doprinos očuvanju okoliša i održivom razvoju.		
Nositelj projekta	Grad Ilok	Lokacija provedbe	Grad Ilok
Početak realizacije	5.11.2025.	Završetak realizacije	24.12.2027.
Ukupna procijenjena vrijednost projekta	2.424.877,08 eura		
Izvori financiranja	Financiran iz Programa "Konkurentnost i kohezija" u financijskom razdoblju 2021.-2027., Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije		
Potrebna studijska/projektna dokumentacija	Ne		

Ilok

TURISTIČKA ZAJEDNICA
GRADA ILOKA

IMPRESUM

NARUČITELJ

Turistička zajednica grada Iloka

IZVRŠITELJ

Sub Tuum, obrt za podršku razvoju i promociji destinacija
Rujana Bušić

GRAFIČKA PRIPREMA

Knez dizajn